

Reģistrē iesaukumam Nacionālajos Bruņotajos spēkos

● Latgales Valsts militārā dienesta pārvaldes rajona nodaļas vadītāja Silvija Brokāne (no labās) un vecākā referente Ināra Savicka iepazīstas un ņem militārajā uzskaitē zēnus Preiļu Valsts ģimnāzijā. Foto: M.Rukosujs

Latgales Valsts militārā dienesta pārvaldes Preiļu rajona nodaļas vadītāja Silvija Brokāne un nodaļas vecākā referente Ināra Savicka pirmdien un otrdien Preiļu Valsts ģimnāzijā organizēja jauniešu, kuri šogad sasniedz 16 gadu vecumu, reģistrāciju, ņemot viņus militārā dienesta uzskaitē. Kā informēja Silvija Brokāne, jauniešu reģistrāciju ir ērtāk veikt ierodoties uz vietām skolās, nekā aicinot viņus uz militārā dienesta nodaļu.

Rajonā šogad jāreģistrē 600 jaunieši, kas ir dzimuši 1985. un 1986. gadā. Pašlaik ņemti

uzskaitē jau vairāk nekā 100 nākamie Latvijas karavīri. Datus par jauniešiem, kuri sasniedz reģistrēšanas vecumu, militārā dienesta darbinieki saņem no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes rajona nodaļas. Ar skolām saskaņojot šos sarakstus, atklājas arī tie jaunieši, kuri nekur nemācās, un ir problemātiski viņus uzņemt militārajā uzskaitē, teica Silvija Brokāne.

Stājoties militārajā uzskaitē, zēniem bija jāaizpilda aptaujas anketa, kurā par savu veselības stāvokli, kā arī par ģimeni nācās atbildēt uz apmēram 90 jautājumiem. Vienlaikus skolā bija ieradusies arī nodaļas ārste eksperte Tatjana Ļvova, kas veica zēnu apskati. Puišiem bija līdz viduklim jānoģērbjas, lai viņus varētu izklausīt, aplūkot, kā

arī noteikt, vai nav plakanā pēda. Līdz iesaukšanas vecuma — 19 gadu sasniegšanai jauniešiem ir iespēja uzlabot savu veselību. Zēni saņēma bukletus ar informāciju par to, kas jāzina topošajam karavīram. Pagājušajā gadā no Preiļu rajona dienestu Nacionālajos Bruņotajos spēkos uzsāka 100 jaunieši.

Kādas pārdomas par pirmo saskarsmi ar militāro dienestu un arī ar Nacionālajiem Bruņotajiem spēkiem radās ģimnāzijas zēniem?

Andris Uzulevičs:

— Esmu nolēmis pēc ģimnāzijas absolvēšanas studēt kādā augstskolā. Domāju, ka līdz dienēšanai man vēl tālu. Tomēr par dienestu Nacionālajos Bruņotajos spēkos domāju ar lepnumu, mani neuztrauc runas par dažādiem pā-

rinodarījumiem jaunajiem karavīriem un tamlīdzīgi.

Andris Zuicāns:

— Izgāju ārsta apskati. Iebildumu par manu veselības stāvokli nebija. Tomēr es pats uzskatu, ka man vairāk jāparūpējas par savu fizisko sagatavotību. Esmu Latvijas patriots un dienēt ietu labprāt, tikai vispirms gribu iegūt augstāko izglītību. Mani nebaida «ģedovščina», ar visu var tikt galā, ja vajag.

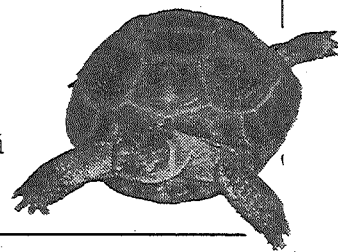
Jānis Skudra:

— Pagaidām savu attieksmi pret dienēšanu Bruņotajos spēkos es vēl nevaru formulēt, jo mācos tikai 1. kursā. Man vispirms jābeidz ģimnāzija. Pēc tam droši vien stāšos augstskolā. Bet, ja vajadzēs, gan jau dienēšu.

L.Rancāne

Peldošie, dziedošie un četrkājainie bērnodārzu iemītnieki

Kādi dzīvnieki apmīļojami Preiļu bērnodārzā «Pasaciņa» un Līvānu bērnodārzā «Rūķi», lasiet 6. un 7. lappusē.

ZIŅAS

Izveidots Vārkavas novads

Pagājušajā nedēļā, 19. februārī Ministru kabinets pieņēmis noteikumus par Preiļu rajona Vārkavas novada izveidošanu. Tiek apvienoti Rožkalnu un Upmalas pagasts, novada centrs būs Vecvārkavā (Upmalā).

Valsts kasei atbilstoši finansēšanas plānam jāpārskaita Vārkavas novada pašvaldībai vienreizēja dotācija 7338 latu apmērā no valsts budžetā 2002. gadam Administratīvi teritoriālās reformas likuma izpildei paredzētajiem līdzekļiem. Rožkalnu pagasta padomes priekšsēdētāja Astrīda Spuriņa «Novadniekam» pastāstīja, ka triju pašvaldību — Vārkavas, Upmalas un Rožkalnu pagasta — deputāti pirmo reizi pie sarunu galda par sadarbību sāka runāt 1999. gada novembrī, bet ideja par apvienošanu un novada veidošanu tika atbalstīta 2000. gada aprīlī. Pašvaldību apvienošanās projekts Reformu padomes sēdē apstiprināts pagājušā gada novembrī, diemžēl jaunā novada veidošanā atteicās piedalīties Vārkavas pagasts.

Desmit dienu laikā pēc MK noteikumu par Vārkavas novada veidošanu publicēšanas laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» tiks sasaukta Upmalas un Rožkalnu pagasta padomes deputātu kopīga sēde, kurā tiks ievēlēta Preiļu rajona trešā — Vārkavas novada vadība. Sēde tiek plānota marta sākumā.

Sprīž par bērna adaptēšanos skolā

Preiļu 1. pamatskolas sākumskolas skolotājas devās uz tikšanos ar Preiļu bērnodārza «Pasaciņa» sagatavošanas grupu audzinātājiem. Bērnodārzā notika seminārs, kurā galvenā saruna tika pievērsta jautājumam par bērnu labāku adaptēšanos un ātrāku iekļaušanos skolas dzīvē, kad viņiem jāpamet bērnodārzs un jāuzsāk pirmklasnieku gaitas. Bērnodārza audzinātājas sagatavoja zīmītes, uz kurām uzrakstīja, ko viņas zina par 1. klasi un ko vēlētos uzzināt, bet skolotājas — ko zina un gribētos zināt par sagatavošanas grupām. Semināra laikā abas puses apmainījās ar informāciju. Pēc tam notika nodarbības, kurās sagatavošanas grupu audzēkņi un viņu audzinātājas rādīja, ko un kā apgūst latviešu valodas, vizuālās mākslas, mūzikas un matemātikas stundās. Savukārt skolotājas stāstīja par tām zināšanām, kādas bērnam ir vajadzīgas, uzsākot skolas gaitas.

Pēc ekskursijas bērnodārzā Preiļu 1. pamatskolas jaunāko klašu skolotāju vērtējums par to bija vienāds — «Pasaciņa» ir īsta pasaka. Skolas un bērnodārza pedagoģiskie darbinieki atzina, ka sadarbība jāturpina, lai abās izglītības iestādēs bērna sagatavošanā skolai darbotos saskaņoti un mazaizņemti skolēniem 1. klasē iejusties būtu vieglāk.

Organizē seminārus klašu audzinātājiem

Līvānu ģimnāzijas Izglītības informācijas centrs uzsācis seminārnodarbību ciklu ģimnāzijas klašu audzinātājiem, ko koordinē informācijas centra vadītāja Skaidrīte Šķimele. Klašu audzinātājiem nereti pietrūkst pieredzes un zināšanu darbā ar skolēniem, jo arī augstākajās mācībiestādēs pārāk maz uzmanības tiek pievērsts klašu audzinātāju darba metodikai. Klašu audzinātāju semināru mērķis ir savstarpēji dalīties pieredzē un veidot veiksmīgāku sadarbību starp skolu, audzēkņiem un viņu vecākiem. Klases audzinātājam svarīgi veikt audzēkņu interešu, spēju un prasmju izpēti, jo, kā atzīst S.Šķimele, lielai daļai jauniešu trūkst motivācijas mācīties, kam pamatā var būt gan problēmas ģimenē, gan arī slikts kontakts ar skolotāju. Šo apmācību ciklu Līvānu ģimnāzijas pedagogi beigs martā, bet aprīlī iecerēta klašu audzinātāju pieredzes darbu skate.

Uzmanību, lasītāj!

4. martā plkst. 14.00 redakcijā Preiļos, Aglonas ielā 1 «Novadnieka» lasītājus konsultēs zvērināta advokāte AGNESE SEVASTJANOVA.

Līdzī jāņem pase un «Novadnieka» abonēšanas kvīts.

Pieteikties pa tālr. 1-53-07057.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Deputātu kompensācijas nelikumīgas

Saeimas Prezidija lēmums par deputātu kompensāciju izmaksas kārtību neatbilst Satversmei un Seimas Kārtības rullim, un tas zaudē spēku no tiesās sprieduma publicēšanas dienas «Latvijas Vēstnesī» — atzina Satversmes tiesa. Spriedums nav pārsūdzams. Kompensācijas izmaksas netika kontrolētas, radot deputātiem iespēju gūt papildus ienākumus, kas nav saistīti ar deputāta pienākumu pildīšanu, tos arī neapliekot ar nodokli. «Esmu priecīgs, ka valstī vēl ir viena iestāde, kur var meklēt taisnību», apmierinātību ar spriedumu puda pieteikuma iesniedzējs Ivars Silārs. Tomēr jāpiebilst, ka Saeima jau strādā pie jauniem normatīviem dokumentiem, kuri ļaus deputātiem saņemt kādas papildus piemaksas.

Prezidenti uztrauc Valsts valodas likuma ignorēšana Daugavpilī

Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga pārsūtījusi Daugavpils domes priekšsēdētājam Rihardam Eigimam Daugavpils sabiedrības atklāto vēstuli par Valsts valodas likuma ignorēšanu pilsētā un lūdz mēru informēt viņu par to, kā dome vērtē situāciju ar valsts valodas lietošanu pilsētā, un kādas ir iespējas situāciju uzlabot. «Kopš valodas likuma spēkā stāšanās pagājuši vairāk nekā desmit gadi, bet valsts valodas lietošanas stāvoklis Daugavpilī nav uzlabojies un joprojām nav apmierinošs,» teikts vēstulē. Tās autori uzsvēruši, ka sadzīves pakalpojumu jomā un tirdzniecībā iedzīvotājus apkalpo tikai krieviski, arī vietējās radio un televīzijas kompānijas savus raidījumus veidojot galvenokārt krievu valodā. R.Eigims savu atbildi vēl nav devis, jo atradies Sotfleiksijā.

Slēgs traumatoloģijas slimnīcu

Latvijas pastāvēšanas vēsturē līdz šim vēl nav bijis gadījuma, kad slimnīcas būtu spiestas atteikties neatliekamo palīdzību, taču no šī gada 1. aprīļa ierēdņu neizdarības un līdzekļu trūkuma dēļ Valsts Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca vairs neuzņems nevienu slimnieku. Tas saistās ar Rīgas novada slimokases likvidāciju un nenoslēgtajiem līgumiem. Bijušais slimokases šefs Andris Glāzītis kaitniecībā vaino labklājības ministru Andreju Požarnovu. Ministrija savukārt notikušajā vaino Rīgas domi. Informācijai: traumatoloģiskajā slimnīcā ziemā pēc palīdzības vērsās apmēram 110 rīdzinieki mēnesī. Šogad mainīgo laika apstākļu dēļ pacientu skaits pieaudzis un ir dienas, kad pēc palīdzības vērsušies pat 90 cilvēku.

Saeimā lielākoties saņemtas sūdzības

Pagājušajā gadā Saeimas iesniegumu birojā saņemti 2238 un personīgi pieņemti 605 iedzīvotāji, vairāk nekā puse no iesniegumiem bijušas sūdzības. No visiem saņemtajiem iesniegumiem 1907 bijuši individuālie iesniegumi, 303 — kolektīvie, 32 — anonīmie un 180 iesniegumi bijuši svešvalodās. Tikai 28% rakstītāju ir izteikuši savus priekšlikumus par likumu un lēmumu pilnveidošanu, ziņo BNS.

Ziņas sagatavoja
T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@apollo.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

Preiļu ekozemnieki cienāja semināra dalībniekus Lielbritānijas vēstniecībā

22. februārī Rīgā Lielbritānijas vēstniecībā notika starptautisks seminārs par bioloģisko lauksaimniecību, kura gaitā ar ekoloģiski tīriem produktiem klātesošos cienāja arī Liepājas, Cēsu, Jelgavas un Preiļu rajona zemnieki.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas galvenā speciāliste Irēna Šaitere, idejas rīkot semināru par ekoprodukcijas ražošanu autors ir Velsas princis Čārlzs, kurš atbalsta šo kustību Lielbritānijā. Viņš vēlējas, lai vēstniecības darbinieki tiktos ar cilvēkiem, kuri pārstāv bioloģisko lauksaimniecību Latvijā, tajā skaitā arī Preiļu rajonā. Lielākajā daļā pasaules attīstīto valstu arvien plašāk jūtama tendence ražot veselīgu un tīru pārtiku, tajā ieinteresētas arī valdības, kas nosaka gan subsīdiju apjomus, gan to, procentuāli cik liels saimniecību skaits katrā valstī ražos bioloģiski tīrus produktus. Visaktīvāk šī kustība notiek Čehijā, Somijā, Vācijā un Lielbritānijā, kur 10 līdz 20 procenti zemnieku nodarbojas ar ekoproduktu ražošanu. Latvijā pēdējo piecu gadu

laikā pieaug gan zemnieku, gan dažādu ar lauksaimniecību saistītu organizāciju interese par bioloģisko lauksaimniecību. Ar bioloģiskās produkcijas ražošanu 2001. gadā nodarbojās un Latvijas ekoprodukcijas sertifikātu saņēma 219 saimniecības, tajā skaitā 49 saimniecības jeb gandrīz piektā daļa ir no Preiļu rajona. Galvenās bioloģiskās lauksaimniecības nozares ir graudkopība un dārzenkopība, piena lopkopība un biškopība.

Seminārā Lielbritānijas vēstniecībā Preiļu rajona ekozemniekus pārstāvēja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas galvenā speciāliste Irēna Šaitere, zemiņas Silvija Pastare no Saunas pagasta, Ruta Norkārkle no Rožkalnu pagasta un Aina Dolgais no Līvānu novada Rožupes pagasta. Pusdienas, ar kurām semināra dalībniekus cienāja ekoproduktu cienītājs un pavārs Mārtiņš Rītiņš, bija gatavotas no veselīgiem un ekoloģiski tīriem produktiem. Maltītē tika piedāvāta, piemēram, vērsa gaļa sarkanvīna mērcē, kā arī dārzeni ar svaigi spiestu valriekstu eļļu (valriekstus gan esot piegādājuši ekozemnieki no Francijas). Varēja nobaudīt arī Janīnas Lāces (Rožupes

pagasts) gatavoto mājas sieru un sarkanās bietītes no Silvijas Pastares (Saunas pagasts) saimniecības.

Neskatoties uz produkcijas apjoma pieaugumu, pieprasījums pēc bioloģiskiem produktiem Latvijā pilnībā netiek apmierināts. Šis tirgus ir atvērts un, lai nodrošinātu pieprasījumu, arvien vairāk saimniecībām jāpievēršas ekoloģiski tīras produkcijas ražošanai. Semināra dalībnieki secināja, ka tādā gadījumā nepieciešams valsts atbalsts subsīdiju veidā. Lauksaimniecības subsīdiju valsts programmā 2002. gadam lauksaimniecības pārstrukturizācijas atbalstam paredzēti 300 tūkstoši latu, tajā skaitā bioloģiskās lauksaimniecības attīstībai ielānoti tikai 100 tūkstoši latu. Jāņem vērā, ka uz subsīdijām var pretendēt tikai zemnieku saimniecība, kurai ir bioloģiskās lauksaimniecības sertifikāts «Vides kvalitāte», izņemot sertifikātus ar atzīmi «1. pārejas gads». Tieši pārejas periods zemniekiem, kuri nolēmuši nodarboties ar bioloģisko saimniecību, ir visgrūtākais, jo ir jāatsakās no jebkādam ķīmikālijām un minerālmēsliem.

Interese par jauno saimniecības veidu aug arī Preiļu rajonā. I.Šaitere pastāstīja, ka

šī gada janvārī un februārī vēlēšanos to uzsākt izteikuši vēl pieci rajona zemnieki. Tāpēc 7. un 8. martā tiek plānotas zemnieku mācības par bioloģiskās lauksaimniecības jautājumiem. Visi interesenti vēl var pieteikties Preiļu rajona padomē pie Irēnas Šaiteres (tālrunis 22235).

Pagājušajā gadā Rīgā lielu popularitāti ieguva Zaļais tirgus, kura direktors ir Mārtiņš Rītiņš. Līdz ar pavasara iestāšanos Zaļā tirgus aktivitātes atsāksies. Tiek plānots, ka bioloģiskās lauksaimniecības popularizēšanai organizēs arī Vasaras virtuves Latvijas lauku rajonos. Viena no tām notiks Rutas Norkārkle saimniecībā «Salenieki» Preiļu rajona Rožkalnu pagastā.

Palielinoties sabiedrības interesei par ekoloģiski tīriem lauksaimniecības produktiem un pieaugot valsts atbalstam, Preiļu rajona ekozemnieku biedrība gatavojas pāraugt organizācijā, kas apvienos visus šīs nozares attīstībā ieinteresētos zemniekus Latgalē. Pašlaik biedrībā jau iestājušies zemnieki no Krāslas rajona, vairākus iesniegumus uzņemšanai uzrakstījuši Daugavpils rajona ekozemnieki. Savu vēlmi strādāt kopā izrāda arī rēzeknieši.

L.Kirillova

VID LATGALES REĢIONĀLĀ IESTĀDE INFORMĒ

Aicina uzņēmējus pāriet uz elektronisko deklarēšanu

VID Latgales reģionālā iestāde (LRI) aicina uzņēmējus, kuriem ir datorizēta grāmatvedības uzskaitē, pāriet uz elektronisko deklarēšanu. Ņemot vērā elektroniskās deklarēšanas priekšrocības, domājams, ka tuvākajā nākotnē daudzi uzņēmumi atzīs šo deklarēšanas veidu kā ātrāko un labāko.

Līdz šim, noslēdzot īpašu līgumu ar VID, elektroniski bija iespējams iesniegt 18 dažādas nodokļu deklarācijas vai pārskatus. Sākot ar 2002. gada februāri, bez īpaša līguma noslēgšanas, uz tehniskā informācijas nesēja (disketes) elektroniski ir

iespējams iesniegt «Pārskatu par priekšnodokļa summām, kas iekļautas Pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā» un «Kokmateriālu piegādātāju (saņēmēju) un pakalpojumu sniedzēju (saņēmēju) saraksts».

Statistiskie dati liecina, ka līdz ar nodokļu maksātāju skaita pieaugumu ar katru gadu palielinās arī iesniegto nodokļu deklarāciju, paziņojumu, pārskatu un atskaišu skaits. Šogad reģionālās iestādes nodokļu maksātāju reģistrā (NMR) ir reģistrēti 7279 nodokļu maksātāji (juridiskas personas), kas ir par 234 (3,3%) vairāk nekā 2000. gadā. Vidēji viens uzņēmums regulāri ik mēnesi iesniedz vismaz 6 dažādas iekšzemes nodokļu deklarācijas vai pār-

skatus. Tajā pašā laikā pagājušajā gadā reģionālās iestādes muižā ik dienas tika noformētas vidēji 157 importa, eksporta vai tranzīta deklarācijas.

Pašlaik visas iekšzemes nodokļu deklarācijas pēc saņemšanas datu bāzē ievada nodokļu inspektori. Pieaugot darba apjomam, darba vietu skaits ir palicis nemainīgs, tāpēc VID LRI vadība uzskata, ka elektroniskā deklarēšana ļautu ievērojami paātrināt saņemto dokumentu apstrādi un līdz ar to arī nodokļu administrēšanas procesu kopumā. Piemēram, iedzīvotājiem ātrāk kļūtu zināms iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārreķina rezultāts, ņemot vērā attaisnotos izdevumus par izglītību vai veselības ap-

rūpi. Uzņēmumiem ātrāk tiktu veiktas Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) pārbaudes pirms PVN priekšnodokļa atmaksas.

Pirms elektroniskās deklarēšanas uzsākšanas reģionālās iestādes vadība lūdz uzņēmumus konsultēties ar uzņēmumus apkalpojošām datorfirmām un reģionālās iestādes datu bāzu administratoriem **Preiļos (5322251, eds@prei.vid.gov.lv)**. Patstāvīgā ceļā informācija par elektroniskās deklarēšanas kārtību ir pieejama VID Internet mājas lapā **www.vid.gov.lv sadaļā «Elektroniskā deklarēšana»** (noslēdzot līgumu) un **sadaļā «VID informē»** (bez līguma).

Sagatavoja G.Kraukle

TREŠDIENAS INTERVIJA

Cilvēks ir laimīgs, ja var ticēt saviem spēkiem

— Ir pirmdienas rīts un darba nedēļu sākat pēc kārtīgas atpūtas un relaksācijas brīvdienās, vai ne tā?

— Diemžēl man tā nesanāk. Kā jau kārtīgā Zirga gadā pienākas, mūsu bankā šogad ir strauji palielinājies darba apjoms. Banka tagad piedāvā mazo aizdevumu, ko var izmantot ceļojumiem, sadzīves tehnikas iegādei, mācībām. Visu analīzi iznāk veikt ārpus darba laika. Šis jaunais aizdevums, kura saņemšanai nav vajadzīga ķīla, ir liela bankas pretimnākšana tai sabiedrības daļai, kura nevar sevi uzskatīt par sevišķi pārtikušu.

— Meitene, kas uzaugusi padomju laikos, kad visa ekonomika darbojās pēc citiem principiem, kad tādu jēdzienu kā «tirgus ekonomika», vai «brīvā tirgus konkurence» neviens pat nezināja, un vadošs postenis «kapitālistiskās iekārtas» bankā. Kā jūs šo ceļu nogājāt?

— Man, acimredzot, veicās būt istajā vietā un satikt labus cilvēkus. Arī es nenoticētu, ja man kāds pirms 15 gadiem būtu teicis, ka strādāšu banku sistēmā. Es biju pasta darbiniece, bet «Latvijas pasta» sadarbojās ar Sakaru banku. Pasts bija ieinteresēts, lai Preiļos būtu šīs bankas filiāle. 1993. gadā tā izveidojās un ar pasta priekšnieka Mavrikija Lomakina «svētību» es iekļuvi banku sfērā, sāku vadīt Sakaru bankas vieļo nodaļu.

Bet pirms tam mana bērnība un jaunība aizritēja Aglonā, ko toreiz sauca par Somersētu. Mana mamma atbilstoši tajā laikā jauniešu vidū valdošajam patriotismam bija devusies uz Kazahiju, uz neskarto zemju apgūšanu. Mani līdz skolas vecumam audzināja vecmamma un vectēvs. Mācījos toreizējā Aglonas internātskolā. Tajā valdīja ļoti stingrs režīms, un bija augsts izglītības līmenis. Šeit es iemācījos kārtību, precizitāti un augstu atbildības izjūtu. Tajos gados tā bija ļoti labi iekārtota skola ar bagātiem ķīmijas, fizikas, mūzikas un citiem kabinetiem, ar modernām virtuves ierīcēm. Starp citu, visus skolas gadus biju pazīstama ar paralēlklases puisī — Valerijanu, kurš 1977. gadā kļuva mans vīrs.

1974. gadā absolvēju Rīgas Tehnisko sakaru skolu un pēc tam četrus gadus Preiļu pastā strādāju par vietējo nodaļu priekšnieku aizvietotāju. Nākamos desmit gadus ziedoju savu triju dēlu audzināšanai. Tas gan nenozīmē, ka es sēdēju mājās un viņus auklēju. Biju sameklējusi tādu darbu, kuru var strādāt mājās, adīju džemperus toreizējiem uzņēmumiem «Jūrmala» un «Dailrade». Pēc tam atkal ātgriezās pastā, un pēc pāris gadiem sekoja piedāvājums pievienoties bankas lietām. Protams, man nācās ļoti daudz mācīties.

Beidzu dažādus kursus par bankām, mācījos semināros. Pašlaik esmu kļuvusi par studentu, mācos neklātienē Banku augstskolā un esmu otrajā kursā.

1996. gadā Latvijas Hipotēku un zemes banka iegādājās Sakaru bankas 26 nodaļu tīklu un kļuva par klientiem plaši pieejamu banku ar nodaļām visos Latvijas rajonu centros. 1997. gada sākumā bankai tika pievienota valsts akciju sabiedrība «Latvijas tautsaimniecības finansu sabiedrība». Tas sekmēja strauju kreditēšanas apjomu palielināšanos un īsti profesionālu darbinieku iesaistīšanos banku kreditēšanas operāciju veikšanā.

— Kā jūs varētu raksturot savas bankas darbību šodien un kā jūs noturat savu klientu uzticību?

Klientu uzticēšanos bankai garantē tas, ka valsts akciju sabiedrības Latvijas Hipotēku un zemes banka simtprocentīgi ir valsts banka. Klienti to ir iecienījuši tādēļ, ka viņi šeit saņem to, ko vēlas, un tā ir garantija, ka viņi ar mums nodibina ciešus un ilgstošus sadarbības kontaktus.

— Ja jums būtu jāsniedz raksturojums pašai par sevi kā par vadītāju, kāds tas būtu?

— Esmu diezgan stingra, taču — saprotoši stingra. Ne vairāk, kā nepieciešams. Esmu smaidīga. Laipna. Par labiem sasniegumiem 2001. gadā Preiļu nodaļa saņēma prēmiju.

— Vai uz bankas darbību kaut kādā veidā iespaidu atstāj tas, ka Einaras Repše ir pametis Latvijas Bankas galvenā šefa vietu? Arī lata stabilitāte līdz šim saistījās ar viņa vārdu.

— Mēs esam valsts banka, un tās darbu nevar ietekmēt Latvijas Bankas vadības maiņa. Vismaz es tā domāju. Neko nevaru prognozēt par lata stabilitāti.

— Kā jūtas sievietē savā ģimenē četru vīriešu ielenkumā?

— Atzišos, ilgi sapņoju par meitiņu. Bet tā nu sanāca, ka cits pēc cita saradās dēli. Tagad abi ar vīru sapņojam un ceram pēc gadiem sagaidīt mazmeitiņu. Ja runā nopietni, ar dēlu audzināšanu man nebija nekādu problēmu. It visā es izjutu vīra atbalstu. Viņš nedzer un nesmēķē, un dēliem bija pozitīvas uzvedības piemērs. Kopdzīves laikā, bet nu jau apritējuši 25 gadi, mūsu mājās nav bijis pat nopietnu strīdu. Sākumā visa gatavošana un mazgāšana bija uz maniem pleciem, bet, kad sāku strādāt banku sfērā, mājas rūpes nācās izdalīt uz visiem. Jā, audzināšanā ar problēmām nesaskāros, bet vajadzēja ieguldīt pacietīgu darbu un ilgstošas pūles. Vienam no dēļiem pirmajās klasēs nepaveicās mācībās. Trīs gadus dienā es viņam izskaidroju visus uzdevumus un palīdzēju sagatavot mājas darbus. Zēns lieliski tika visam līdz, un to es redzu pēc viņa panākumiem šodien.

● Latvijas hipotēku un zemes bankas Preiļu nodaļas vadītāja Evģēnija Leonoviča cilvēkos visaugstāk vērtē godīgumu. Viņa necieš melus. Godīgumu viņa sagaida gan sadzīviskās, gan ģimenes attiecībās, gan arī attiecībās ar bankas klientiem. Foto: M.Rukosuļevs

● Leonoviču ģimene 1992. gadā kāzu 15. gadadienā. Laiks skrien ātri, un tagad Ēriks (aizmugurē), Edgars (blakus tētim) un Māris (pie mammas) jau paši veido savu dzīvi, pateicoties par daudzajām labajām īpašībām, ko devuši vecāki Evģēnija un Valerijans. Evģēnija uzskata, ka laba ģimene ir viens no pamatakmeņiem, kas palīdz saglabāt ticību sev. Foto no Leonoviču ģimenes albuma

na panākumiem šodien.

Kaut arī uzauguši vienā ģimenē, mani dēli ir ļoti atšķirīgi. Vecākais dēls Ēriks ir kluss, nopietns, mazāk sabiedrisks. Ar ļoti augstu atbildības izjūtu, prot ekonomiski apieties ar naudu. Edgarā valda enerģijas pārpilnība, viņš sasniedz visu, ko vēlas. No sešu gadu vecuma pats pieteicās spēlēt futbolu, no tā paša vecuma dejojā tautas dejas un visus 12 skolas gadus to nepameta. Māris ir mana kopija, — labsirdīgs, smaidīgs.

Valda uzskats, ka meitenes ir

vieglāk audzināt, ka ar zēniem ir daudz rūpju. Nezinu, kā tas ir citās ģimenēs, bet mūsu trīs dēli ir snieguši vairāk prieka, nevis problēmu.

Tagad mūs visbiežāk apciemo Edgars. Ēriks brīvajā laikā ir aizņemts, jo dejo Aizsardzības akadēmijas deju kolektīvā «Bramani», mācās kvalifikācijas kursus, rudenī veselu mēnesi uzturējās Šveicē. Visgrūtāk bija pārdzīvot to periodu, kad ģimenes līgzdu pameta pirmais dēls. Viņš bija tikko beidzis pamatskolu. Ilgi bija sajūta,

ka mājās kaut kā pietrūkst, zēns nav atgriezies no skolas.

Bet pašlaik ar vīru vadām pirmās divas nedēļas, kopš esam palikuši divatā. Mārim bija jādodas dienēt. Tā kā viņš vēl nebija sasniedzis obligātā iesaukuma vecumu — 19 gadus, bet gāja dienēt brīvprātīgi, pats izvēlējās Alūksnes mobilo strēlnieku pulku. Domāju, ka abi ar vīru brauksim viņu apciemot svinīgā zvēresta nodošanas dienā.

Visi kopā bieži esam piedalījušies bankas rīkotajās ģimeņu sporta spēlēs. Tās notiek reizi gadā. Aizpērn braucām uz Cēsīm, pērn — uz Tukuma rajonu. Banka ģimenēm organizē arī kopīgas Jaungada balles. Tas labi noder atslodzei, jo tikai darbs un māja cilvēku ievēd rutīnā. Svētki nozīmē arī tikšanās ar interesentiem cilvēkiem.

— Esat divatā kā jaunībā, kā toreiz pirms 25 gadiem.

— Tā iznāk. Varam vairāk laika veltīt viens otram. Arī vīram ir ļoti saspringts un stresains darbs, «ātros» sauc, kad cilvēku mājās ienākusi nelaime. Tomēr Valerijans ir uzņēmies daudzus mājas darbus. Ģimenē nekad nesmu tikusi novesta līdz asarām.

Savu kopdzīvi ar Valerijanu kādreiz abi iesākām ar 47 rubļiem. Visu, kas mums šodien pieder, esam sasnieguši saviem spēkiem, ar savu darbu. Tie, kas tuvāk pazīst mūsu ģimeni, mēdz teikt, ka mums vienam ar otru ir paveicies.

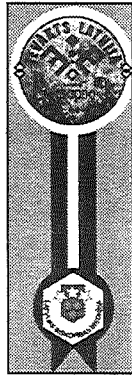
Šogad atzīmējam sudraba kāzu jubileju. Svinības nerīkojam, bet tā iznāca, ka bijām ieradusies uz balli Aglonas kultūras namā. Mūsu radi paklusām bija sarunājuši ar balles muzikantiem, un tā ļaužu pilnajā zālē tika pasludināts valsis sudrabkāzniekiem. Pēc tam visa zāle skandēja — «rūgts». Bija ļoti savīļojoši.

Sabiedrībā ir jāiziet, arī tā ir reklāma uzņēmumam, jo rajona cilvēki pazīst, ievēro, atceras. Bet man tuva ir arī cita veida atpūta. Varbūt neticēsiet, bet es labprāt maksākerēju. To man iemācīja vectēvs. Bērnībā nereti divatā visu dienu pavadījām laivā uz ezera. Arī tagad vasarās, ja man ir brīvs laiks, ar laivu dodos Rušonas ezerā pie vīra vecāku mājām Jaunaglonā. Šādos brīžos es izbaudu visu — dabas klusumu, lecošas saules spēku, krāsu maiņu uz ūdens, laivas šūpošanos, rīta smaržas. Jā, piecājos arī par lomu, un reizēm tas ir gadījies visnotaļ ievērojams.

— Vai esat laimīga pašreizējā darbā un dzīvē?

— Ne tikai pašreiz. Laimīga esmu visu dzīvi. Par savu darbu un ģimeni. Man patīk arī pilsēta, kurā es dzīvoju. Cilvēks var justies laimīgs, ja viņam ir ticība saviem spēkiem, bet šo ticību garantē laba ģimene un labs darbs.

L.Rancāne

● Ideja par vienotas preču zīmes ieviešanu aizgūta no Somijas biškopjiem. Šāda uzlīme uz medus un citu bišu produktu burciņām ir garantija, ka produkcija ir ražota Latvijā, tā ir pārbaudīta un atzīta par kvalitatīvu.

Biškopjiem jāmacās piedāvāt savu produkciju

Preiļu biškopības biedrības rīkotais seminārs 21. februārī pulcināja vairāk kā trīsdesmit biteniekus no Rušonas, Riebiņu, Saunas, Upmalas, Galēnu, Silajāņu, Rudzātu un Aglonas pagasta, kā arī no Preiļu un Livānu novada.

Stāsta par pasaules biškopju pieredzi

Latvijas Biškopības biedrības (LBB) valdes priekšsēdētāja vietnieks Valdis Bilinskis zemniekus iepazīstināja ar pasaules biškopības aktualitātēm, sniedzot plašāku ieskatu šīs nozares attīstībā ārpus Latvijas robežām. Viņš uzsvēra, ka mūsdienās biškopja pienākumi neaprobežojas tikai ar rūpēm par dravu, zemniekam jāprot pārliecināt par sava medus kvalitāti un saražoto medu pārdot. Sevišķi liela nozīme tam ir apstākļos, kad Latvijas tirgū sāk ieplūst lētais importa medus pat par 60 santīmiem kilogramā.

Pagājušajā gadā latviešu biškopji pirmo reizi piedalījās vispasaules biškopības kongresā «Apimondia 2001», kas notika Dienvidāfrikā. LBB pārstāvji tajā uzstājās ar referātu par bišu saimju periodu noteikšanu. Kongresā plaši analizēja bišu slimību izplatību un apkarošanas iespējas. Vislielākās problēmas visā pasaulē sagādā bišu varroatoze, un šobrīd zinātnieki strādā pie jaunu bišu pasugu radišanas krustošanas ceļā, kuras pašas būtu spējīgas cīnīties ar šo slimību. Vācijā, kā arī Skandināvijas valstīs ir aizliegta antibiotiku lietošana dažādu bišu slimību ārstēšanā, jo izmantotās vielas atstāj nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību. Lai pasargātu

saimes no slimībām, Skandināvijā kāres izmanto ne ilgāk kā trīs gadus.

Apputeksnēšana atstāta novārtā

Biškopība ir ne tikai medus ražošana, semināra dalībniekiem uzsvēra V.Bilinskis. Nepelnīti aizmirsta ir biškopības otrā joma — lauksaimniecības kultūru apputeksnēšana, ko plaši pielieto citur pasaulē. Piemēram, Amerikas Savienotajās Valstīs 90% lauksaimniecības kultūru apputeksnē tieši bites. Ja darbīgo kukaiņu nebūtu, daudzu valstu lauksaimniecība ciestu krahā, jo tādā gadījumā tiktu izjaukts līdzsvars dabā un ievērojami samazinātos ražas apjomi. Biškopji ir izskaitļojuši, ka apputeksnēšana lauksaimniecībai dotu 50-60 reizes lielāku labumu nekā šobrīd dod medus ražošana. Pēc biškopības biedrības domām Latvijas lauksaimniecībai ik gadus aiziet secen ap 23 miljoniem latu, ko tā varētu gūt, veicinot bišu dravu skaita pieaugumu un lauksaimniecības kultūru apputeksnēšanu. Piemēram, rapša ražību, ja šo kultūru apputeksnējušas bites, ir iespējams celt pat par 30%. Jāņem vērā, ka nektāru bites pamatā vāc aptuveni 250 metru rādiusā no dravas, lai gan aizlidot tās var pat 3 km tālu.

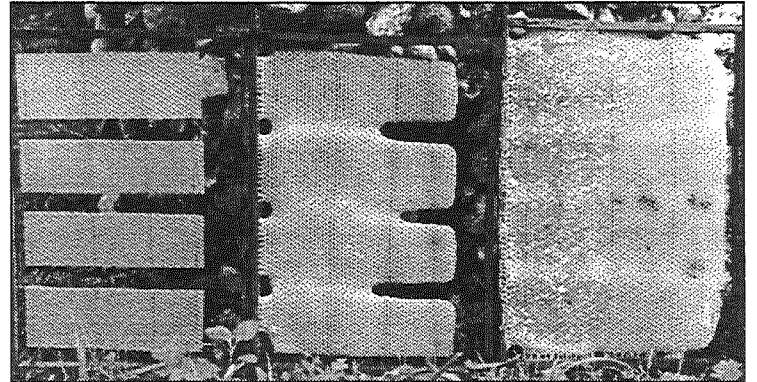
Latgales medus var konkurēt ar kvalitāti

Bišu produktu kvalitāte liecina arī par kopējo ekoloģisko situāciju. Atsevišķās valstīs ražotajā medū pēdējos gados ir konstatēta paaugstināta radioaktivitāte. Tā tas ir, piemēram, Norvēģijā, kuras krastus apskalo ūdeņi ar paaugstinātu radiācijas līmeni, ko ie-

spaidojuši kodolizmēģinājumi Novaja Zemļa teritorijā. Austrijā ir aizliegta ziedputekšņu ražošana, jo tajos konstatēts paaugstināts radioaktivitātes līmenis. Šajā ziņā salīdzinoši labā situācijā ir Latvijas, īpaši Latgales bitenieki, jo, samazinoties lauksaimnieciskajai un rūpnieciskajai ražošanai, uzlabojusies ekoloģiskie rādītāji, līdz ar to tirāks ir arī medus. Diemžēl pagaidām vēl neprotam šo faktu izmantot savā labā, bet pircējs nevar gribēt to, ko viņam nepiedāvā un ko viņš nepazīst. Svarīgi uz katras medus burciņas etiķetes norādīt arī medus kvalitātes rādītājus, uzskata V.Bilinskis.

Pārsteidzošā medus dažādība

Pasaulē lielākā medus ražotāja un eksportētāja ir Ķīna. Arī Brazīlijā šī nozare ir ļoti attīstīta, šajā valstī no vienas saimes gadā ievāc līdz 100 kg medus. Savukārt Austrijā medus ir farmaceutisks produkts, un to var nopirkt tikai aptiekās. Daudzviet pasaulē bišu produktus dražēju veidā tirgo kā piedevas pārtikai, un tie ir guvuši milzīgu popularitāti pircēju vidū. Kā liecina citu valstu pieredze, lielākā daļa medus tiek pārdota nevis tīrā veidā, bet dažādos maisījumos ar plūmēm, tomātiem, šokolādi, riekstiem un citiem pārtikas produktiem. Medus tiek jaukts kopā arī ar dažādām ogām. Piemēram, Somijā pazīstamas 80 dažādas medus šķirnes. V.Bilinskis uzskata, ka šī Latvijā pagaidām ir brīva tirgus niša, ko varētu aizpildīt vietējie biškopji. Te gan nepieciešama pircēju izglītošana, reklāma. Citu valstu prakse liecina, ka biškopjiem ir izdevīgi apvienoties un kopīgi apmaksāt

● Skandināvijas bitenieki kāres izmanto ne ilgāk kā trīs gadus. Lietojot tās ilgāk, saimēm ir paaugstināts risks inficēties ar kādu no bišu slimībām.

firmas pakalpojumus, kas nodarbojas ar medus reklamēšanu un piedāvāšanu.

Augustā rīkos Medus dienas

Viesojoties pie Somijas biškopjiem, LBB pārstāvji aizguvuši ideju par vienotas preču zīmes ieviešanu. Somijā latvieši uzzināja arī par Medus dienām, ko regulāri rīko, lai piesaistītu sabiedrības uzmanību bišu produkcijas plašajam klāstam. Somijā biškopība saņem ievērojamu valsts atbalstu. Medus dienas notiek ciešā sadarbībā ar vietējām pašvaldībām, tiek apbalvoti labākie biškopji, degustēti medus paraugi. Plašu popularitāti gūst tā saucamais monomedus jeb viena auga medus — sinepju, rapša, acāliju, saulespuķu, liepziedu, viršu un citu ziedu medus. Semināra dalībnieki jautāja, vai reāli ir iespējams iegūt tīru vienu ziedu medu. V.Bilinskis paskaidroja, ka valstīs, kur 400 kilometru platībā aug, piemēram, apelsīnu bīzīši, tas ir iespējams. Latvijā par monomedu tiek uzskatīts tāds medus, kurā konkrēto ziedu medus ir vismaz 45% apjomā.

Sekojošā pieredzei, katru gadu augusta pēdējā sestdienā arī Latvijā tiek rīkotas Medus dienas. Pagājušajā gadā šis pasākums notika Cēsīs, bet šogad bitenieki tiek aicināti uz Kuldīgu. Šāds pasākums ir labākais veids, kā izglītot sabiedrību, popularizējot Latvijas medu, jo mūsu zemniekiem jārēķinās, ka pēc iestāšanās Eiropas Savienībā, medus tirgū aptuveni 50% būs ievestās produkcijas, un vietējiem biteniekiem būs jāiztur daudz sīvāka konkurence.

Kooperācijā var noderēt Igaunijas pieredze

26. martā gaidāms Latvijas biškopju kongress un viena no svarīgākajām tēmām tajā būs kooperācija, kas Latvijā pagaidām ir vāji attīstīta. Noderīgu pieredzi LBB pārstāvji guvuši Igaunijā, kas kooperācijas jomā tikusi daudz tālāk. Sadarbojoties virknei zemnieku saimniecību, ir izveidots kooperatīvs, kas nodrošina gan medus savākšanu un transportēšanu, gan pārstrādi, fasēšanu un tirdzniecību Igaunijas veikalu

tīklā. Kooperatīvam pieder divas automašīnas, ar kurām medu lielā mērogā nogādā fasēšanai. No bankrotējušiem piena ražotājiem iegādātas iekārtas — mucas, filtri, sūkņi — noder arī medus pārstrādei. Lai medus būtu vieglāk izlejams, silta gaisa ietekmē tas tiek sasildīts līdz 20 grādu temperatūrai. Augstāka temperatūra nav pieļaujama, jo tad zūd medus bioloģiskā vērtība. Kooperatīvā medu arī fasē burciņās, aizvāko. Igaunijā ir atraduši stabilu noieta tirgu veikalos, kas ir ieinteresēti pirkt vietējo produkciju. Visvairāk medus tiek pārdots no septembra līdz janvārim. Kooperatīvs darbojas jau četrus gadus, un šajā laikā tas ir realizējis 50 tonnas medus kopumā par 100 000 latu.

Kooperācija ir vienīgais ceļš, kā nodrošināt medus realizāciju jo atsevišķiem biškopjiem saražoto pārdot ir daudz grūtāk. Bitenieki zina stāstīt, ka, lai savu produkciju varētu piedāvāt lielveikalā, jāiemaksā 1000 latu, pretējā gadījumā veikals nav ieinteresēts šo produkciju pārdot. Latvijas biškopji pagaidām saražoto medu lielākoties realizē mājās kārtībā, taču, apvienojoties kooperatīvos, zemnieki iegūtu arī citas priekšrocības, piemēram, varētu iegādāties cukuru par zemākām cenām, arī etiķešu un taras iegāde būtu izdevīgāka, uzsvēra V.Bilinskis.

Visvairāk saimju Rožupes pagastā

Preiļu biškopības biedrības vadītājs Jānis Kivlenieks «Novadniekam» pastāstīja, ka regulāra uzskaitē par biškopības attīstību rajonā patlaban netiek veikta. Pēc statistikas datiem Preiļu rajonā ir 2723 bišu saimes, visvairāk to ir Livānu novada Rožupes pagastā — 328 un Rožkalnu pagastā — 246. Semināra dalībnieku vidū bija dažāda mēroga biškopji, kas apsaimnieko no dažām bišu saimēm līdz pat vairākiem desmitiem saimju. Lielākie biškopji ir Pāvēls Limans Livānu novada Rožupes pagastā (70 saimes), Antons Vingris Rožkalnu pagastā (90 saimes) un Antons Biukšāns Saunas pagastā (100 saimes).

G.Kraukle

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Kā aprēķina hektārmaksājumus

Eiropas Savienībā (ES) hektārmaksājumus var saņemt tikai par graudaugiem, eļļas augiem un proteinaugiem, arī liniem, apliecina Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības nozaru un pārstādes attīstības departamenta Augkopības nodaļas vadītājs Jānis Sietiņš. Tātad hektārmaksājumi pieņākas arī par rapsi, ripsi, linsēklām, liniem un kaņepēm, arī par zālājiem skābbarībai. No laukaugiem hektārmaksājumus neņemsa par kartupeļiem, cukurbietēm, ilggadīgajiem zālājiem, skābbarības platībām. Hektārmaksājumus visām laukaugu kultūrām visā ES no nākamā gada aprēķinās vienādi: **reizinot fiksēto summu 63 eiro ar graudaugu vidējo ražu. Jo augstāka ražība, jo piemaksas lielākas.**

Atbalstu nosaka atkarībā no references jeb nosacītās vidējās ra-

žas. Laukaugu hektārmaksājumu aprēķināšanai Latvija ierosināja noteikt graudaugu vidējo ražu — trīs tonnas no hektāra. Tā gan ir augstāka nekā vidējā 2001. gada (2,2 t/ha), jo tika rēķināta speciālizētājās graudkopības saimniecībās. Bet tieši uz tādu Latvijas graudkopības nākotni orientējas mūsu sarunvedēji.

Tātad — Latvija prasa hektārmaksājumus 63 eiro x 3 = 189 eir/ha.

Eiropas Komisija (EK) izvēlējusies trīs vidējos gadus no piecu gadu posma (1995-1999) un prasīto 3 t/ha vietā iedalījusi 2,03 t/ha. Šajā variantā hektārmaksājums būtu 126 eiro jeb Ls 77 par hektāru. **Tā kā iestāšanās gadā paredzēti 25 procenti no ES līmeņa, zemnieki varētu saņemt 18 latus — par trim latiem vairāk nekā šogad tiek maksāts no**

valsts budžeta subsīdijām.

Bet šāds atbalsta lielums iespējams tikai EK atvēlētajai laukaugu platībai — 484,7 tūkstošiem hektāru, kas ir uz pusi mazāka platība nekā pašlaik.

Ja šo summu sadalītu visiem laukaugu platību lietotājiem, kā to piedāvā EK scenārijs, tad no «nacionālās aploknes» 2004. gadā katram iznāktu 10 lati par hektāru — mazāk, nekā ražotāji saņem pašlaik. Uz 0,3 ha tiktu trīs lati. Saeimas Eiropas lietu komisijas priekšsēdētājs Edvīns Inkēns ierosinājis domāt par iespēju apvienot nacionālo esošo subsīdiju sistēmu ar ES hektārmaksājumiem, tad lauksaimniecībā izmantojamā zeme iegūtu vairāk atbalsta.

Ivars Bušmanis,
Saeimas ES Informācijas
centra pārstāvis

INFORMĀCIJA

Skolu bibliotekāriem vajadzīgs sertifikāts

Saskaņā ar Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) rīkojumu visiem skolu bibliotekāriem šogad jāiegūst tālākizglītības sertifikāts, kas dos tiesības turpmākos trīs gadus veikt bibliotekāra darbu skolā. Lai izpildītu šo prasību, rajona skolu bibliotekāri uzsākuši mācības ministrijas apstiprinātos tālākizglītības kursus «Skolas bibliotēku darbība vispārējās izglītības mērķu sasniegšanai».

Kā informēja Preiļu rajona skolu bibliotekāru metodiskās apvienības vadītāja, Līvānu ģimnāzijas bibliotekāre Silvija Siliņa, kursi tiek organizēti katrā Latvijas rajonā, taču to programmas ir apstiprinātas Izglītības un zinātnes mi-

nistrijā. Mācību semināros līdz pat jūnijam bibliotekāri apgūs zināšanas par skolas bibliotēkas lomu izglītības sistēmā, bibliotekāra darbu reglamentējošiem dokumentiem, krājuma veidošanu, lietotāju apkalpošanu, informācijas meklēšanu dažādos informācijas avotos, bibliotēkmācības programmas veidošanu skolā, jaunāko bērnu un jauniešu literatūru. Tiks spriests arī par to, kā mudināt skolēnus vairāk pievērsties grāmatu lasīšanai.

Ar Preiļu rajona izglītības pārvaldes atbalstu ir rasta iespēja vieslektoru piesaistīšanai. Mūsu rajona skolu bibliotekāriem lekcijas lasīs gan Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku dienesta un Bērnu literatūras centra pārstāvji, gan augstskolu mācītāji un Latvijas Skolu bibliotekāru asociācijas pārstāvji.

Kā pastāstīja S.Siliņa, vairāku rajona skolu bibliotekāri ir Latvijas skolu bibliotekāru asociācijas biedri. Šī organizācija ir dibināta 1996. gadā, un tai ir nozīmīga loma metodiskās informācijas apmaiņā starp Latvijas skolu bibliotekām, jo IZM šobrīd nav speciālista, kas koordinētu skolu bibliotekāru darbu.

Preiļu rajonā ir 33 vispārīgizglītojošās skolas, taču mazajās skolās, piemēram, Rimicānos un Arendolē savas bibliotēkas nav. Skolēni izmanto pagastos esošās grāmatu krātuves. Pārējās rajona skolās strādā pa vienam bibliotekāram, lielākajās skolās — Preiļu 1. pamatskolā un Preiļu 2. vidusskolā, kā arī Līvānu ģimnāzijā un Līvānu 2. vidusskolā — divi darbinieki.

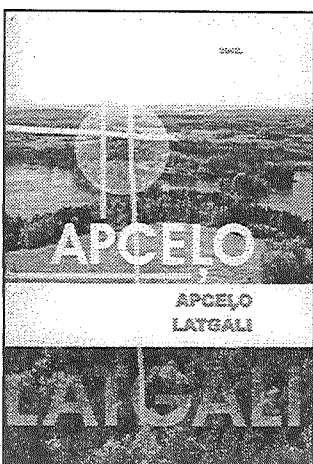
Vissmagākā problēma, ar ko saskaras skolu bibliotēkas, ir ierobežotais līdzekļu ap-

joms grāmatu un periodikas izdevumu iegādei. S.Siliņa atzīst, ka attīstība notiek visās bibliotēkās, īpaši automatizācijas un datorizācijas jomā, taču ne visur ir pietiekams materiālais nodrošinājums. Tas ir atkarīgs gan no skolas budžeta un bērnu skaita tajā, gan no katra direktora un pašvaldības ieinteresētības. S.Siliņa nevarēja nosaukt nevienu vidusskolu Preiļu rajonā, kurā stāvoklis grāmatu iegādes jomā būtu slikts. Savukārt pamatskolas ierobežotā līdzekļu apjoma dēļ vairāk naudas izlieto mācību grāmatu iegādei, mazāk — daiļliteratūrai. Līdere pamatskolu bibliotēku grupā ir Preiļu 1. pamatskola, kurā izveidots ļoti bagāts grāmatu fonds. Silvija Siliņa uzteica arī Pelēču, Sutru un Galēnu pamatskolas.

G.Kraukle

Starptautiskajā tūrisma gadatirgū Latgale bija vienota

Rīgā Ķīpsalas izstāžu hallē notikušajā 9. starptautiskajā tūrisma gadatirgū «Balttour 2002» Preiļu rajons startēja kopā ar citiem Latgales rajoniem. Pavisam gadatirgū piedalījās 530 dalībnieki no 25 valstīm, «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes tūrisma darba speciāliste Aija Bitinas.

● Tūrisma buklets «Apceļo Latgali» tapis ar Latgales Reģiona Attīstības aģentūras atbalstu.

Preiļu rajona tūrisma objektu karte un citi materiāli.

Gadatirgus pirmā diena bija veltīta biznesa laudim, izstādi apmeklēja tūrisma firmu pārstāvji un gidu, kuri vēlējās iegūt informāciju par jauniem apskates objektiem. Izstādes turpinājumā par atpūtas iespējām vairāk interesējās privātie ceļotāji un ģimenes. A.Bitinas atzina, ka salīdzinot ar iepriekšējiem gadatirgiem, šoreiz bijusi jūtama lielāka interese par Latgali. Iespējams, šo interesi veicinājis arī tas, ka visi reģiona rajoni kopējā stendā bijuši vairāk pamanāmi.

Šādas izstādes ir nepieciešamas ne tikai ceļotgribētājiem, bet arī tūrisma darba organizatoriem rajonos un tūrisma informācijas centru vadītājiem, jo kļūst skaidras potenciālo klientu vēlnes un tas, kādu informāciju nepieciešams papildināt. Piemēram, daudzi bijuši patīkami pārsteigti par to, ka Līvānos joprojām darbojas stikla ražošanas uzņēmums un apmeklētājus joprojām gaida stikla muzejs. Masu saziņas līdzekļos sniegtā informācija par «Līvānu stikla» bankrotu, acīmredzot, radījusi iespaidu, ka uzņēmuma vairs nav un, līdz ar to, pilsētā nav ko redzēt. Tāpēc izziņas materiāls par SIA «LETTGLAS» bijis ļoti noderīgs un pieprasīts, informēja A.Bitinas.

Liela interese izrādīta arī par akciju sabiedrību «Preiļusiers» un par to, vai šo uzņēmumu ekskursijās var apmeklēt arī tūristi. Daudz jautājumu bijis par ekotūrisma maršruti, kas ir jauns novirziens un pēdējā laikā visvairāk interesē skolotājus. Viņi atzīst, ka apnicis katru gadu kopā ar bērniem braukt uz Siguldu, gribas redzēt arī ko savdabīgu. Lai gan Preiļu rajons šajā ziņā nav atzīts kā īpaši perspektīvs, jauniešiem ceļotājiem tiek piedāvāti trīs saistoši maršruti ar atveseļo-

jošu, intriģējošu, fantāziju rosināšanu un kājas nogurdinošu dienu. Jersikas meža takā var aplūkot dabisko mežu biotopu, bioloģisko daudzveidību mežā un rast atbildi uz jautājumu, kas slēpjas zem ciņa. Jaunsilavas tūrisma izziņas taka piedāvā aktīvu darbošanos dabā, iespēju apskatīt Kārļa Ulmaņa stādīto ozolu, ozolā mītošu bišu saimi, balto stārķu ligzdas, Daugavas krāces Vilnišos, aizsargājamos un retos augus upes senleņķī un pat Silavu ezeru virkni. Pirms četriem gadiem izveidotās Vārkavas mācību ekoloģiskās takas veidotāji piedāvā ne tikai vispārēju ekskursiju triju stundu garumā, bet arī vairākas citas tematiskās ekskursijas: dendroloģija; Dubna (ar planktona un bentosa (ūdenstīlpes dibenā dzīvojošie organismi) ievākšanu); ārstniecības augi; orientēšanās dabā; dzīve pļavā.

Latvijas tūrisma attīstības nacionālajā programmā 2001.—2010. gadam paredzēts, ka lielākais attīstības potenciāls ir Aglonā. Taču apmeklētāju interese «Balttour 2002» laikā liecina, ka pil-sētnieki un citu valsts reģionu iedzīvotāji labprāt vēlas apceļot un atpūsties ne tikai populārajā Aglonā, bet vai ikvienā rajona nostūrī.

L.Kirillova

PAŠVALDĪBĀS

Stabulnieku pagastā

■ APSTIPRINA GADA PĀRSKATU. Pagasta padomes kārtējā sēdē deputāti apstiprinājuši pārskatu par 2001. gadu. Šo dokumentu jau izskatījuši firmas «Pašvaldību audits» revizori, un 14. februārī tas iesniegts izskatīšanai Valsts kontrolē.

■ PABALSTI IEDZĪVOTĀJIEM. Kādai ģimenei piešķirts pabalsts sakarā ar bērna piedzimšanu, tā apmērs — 50 latī. Pašvaldība izmaksājusi arī pabalstus bērnu ārstēšanās izdevumu segšanai.

■ PIEŠKIR ZEMI UN MAINA NOSAUKUMUS. Izskatīti jautājumi par zemes piešķiršanu lietošanā, kā arī par īpašuma nosaukuma maiņu. Pagasta padomes priekšsēdētāja Monika Litauniece paskaidroja, ka nosaukuma maiņa nepieciešama gadījumos, kad pagastā ir vairāki īpašumi ar vienādu nosaukumu.

■ KATRU MĒNESI CITA IZSTĀDE. Stabulnieku pagasta padomes ēkas mazajā zālē februārī apskatāma Latvijas Mākslas akadēmijas Latgales filiāles un Rēzeknes mākslas koledžas audzēkņu darbu izstāde. Jaunie mākslinieki izstādījuši savas gleznas, ir aplūkojami gan portreti, gan ainavas un klusās dabas. M.Litauniece informēja, ka izstāžu rīkošana Stabulniekos jau kļuvusi par tradīciju. Katru mēnesi aplūkojams kaut kas cits. Janvārī pagasta padomes ēkā bija fotogrāfiju izstāde, bet turpmāk ir doma izstādīt keramiku. Izstāžu pastāvīgie apmeklētāji ir Dravnieku pamatskolas audzēkņi un skolotāji. Izstāde ir atvērta ikvienam interesentam un būs skatāma līdz februāra beigām.

■ APPLŪST PAGRABI. Vairāku Stabulnieku pagasta iedzīvotāju pagrabi applūduši gruntsūdens līmeņa celšanās rezultātā. Lai gan tuvumā nav lielu ūdenstilpju un upju, tomēr dziļais sniegs kūstot radījis problēmas daudziem saimniekiem. No pārplūdušajiem pagrabiem iedzīvotāji ūdeni cenšas izsmelt ar spaiņiem vai izsūknēt. Zemnieki cieš arī materiālos zaudējumus, jo pagrabus iet bojā burkānu, biešu un kartupeļu krājumi, kas sagādāti pārtikai un sēklai.

Līvānu novada Turku pagastā

■ BĒRNUS AICINA UZ POKEMONA PIKAČŪ DZIMŠANAS DIENU. Turku pagasta Zundānu tautas namā 1. martā no pulksten 14.00 līdz 20.00 visi mazuļi, kuri ir draugos ar populārājam rotaļlietām pokemoniem, varēs piedalīties pokemona Pikačū dzimšanas dienas svinībās. Kā pastāstīja Zundānu tautas nama vadītāja Terēzija Rubene, pasākums sāksies ar Rudzātu vidusskolas skolotājas Ivetas Kārkles vadītā dramatiskā kolektīva izrādi bērniem, būs arī diskotēka un dejas kopā ar gaviļnieku Pikačū.

Sīlukalna pagastā

■ SMAGAJAI TEHNikai CEĻI SLĒGTI. Pagasta padomes deputāti pieņēma lēmumu par pagasta ceļu slēgšanu pavasara šķīdoņa laikā. Sākot ar 1. martu, pa Sīlukalna pagasta ceļiem aizliegts pārvietoties smagajam autotransportam un cita veida pašgājējtechnikai, kuras kopējā masa pārsniedz 7 tonnas. Kā paskaidroja pagasta padomes priekšsēdētājs Juris Leicis, lēmums par ceļu saudzēšanu pavasara laikā īpaši attiecināms uz smago transporttehniku, kas pārvadā kokmateriālus. Pašvaldības pieņemtais lēmums ir saistošs visiem tehnikas īpašniekiem un lietotājiem. Lai nodrošinātu lēmuma ievērošanu, iespējams, tiks lūgta arī valsts policijas palīdzība.

■ PALĪDZ MALKAS SAGĀDĒ. Pašvaldība sniegs palīdzību malkas sagatavošanā vecajiem un vientuļajiem pensionāriem, vienojušies deputāti. Pašvaldība nodrošinās malkas sazāģēšanu un saskaldīšanu, kā arī aizvešanu līdz pensionāru mājvietām. Pagastā pavisam ir 80 vecu un vientuļu iedzīvotāju, taču daļa pašvaldības piedāvājumu neizmanto. Maksimālais malkas apjoms, ko pašvaldība piegādā vecajiem ļaudīm, ir 10 kubikmetri. Februārī iesniegumus par malkas piegādi bija iesniegušas astoņas personas.

6. Peldošie, dziedošie un četrkājainie

Bērnudārzos bez mazuļiem, skolotājam un iestādes tehniskajiem darbiniekiem uzturas arī tādi kā štata bērnudārznieki jeb dažādas miļas un kustīgas radībiņas — putni un dzīvnieki. Tie bērnos raisa pozitīvas emocijas un reizē māca rūpēties vienam par otru. «Novadnieks» vēlējās uzzināt, kādi dzīvnieciņi ir apmīļojami Preiļu bērnudārzā «Pasaciņa» un Livānu bērnudārzā «Rūķiši». Izrādās, ka izvēle ir samērā plaša un gana eksotiska.

Mašinas

Grupiņā ar nosaukumu «Jautrie zaķēni», kur mīt vismazākie Livānu bērnudārzā «Rūķiši» audzēkņi, pastāvīgas iemītnieces ir arī 20 zivtiņas.

● Grupiņā spēlētis ar

Kāmišu ģimenes pieaugums un citi joki

Gaišbrūnā kāmenīte Pecina dzīvo Livānu bērnudārzā «Rūķiši» grupiņā «Kāmenītes». Mazuļiem atraktīvais un kustīgais dzīvnieciņš ļoti patīk, vienīgā nelaide, ka tā aktivitātes periods ir naktis, kad mazuļi rātņi čuč savās guļtīņās.

Ar kāmišiem šajā grupiņā bijuši dažādi jautri atgadījumi, audzinātājam atmiņā iespiecies viens no tiem. Savulaik grupiņā mitis kāmišu pāris, reizi pa reizei dzīvnieciņi izlaisti patekalēt pa grupiņu, līdz vienā tādā reizē kāmišpapus pazudis. Droši vien ielidis kādā grīdas šķirbiņā un tur arī palicis. Nobeigums šim visai skumjajam stāstam tomēr izrādījies patīkams, jo atraitnei kāmenītei radies ģimenes pieaugums. To konstatējuši nejauši. Pēc brīvdienām, tīrot grauzēju būrīti, izkustināta arī midziņa, un no tās audzinātājām par pārsteigumu izvēlušās piecas mazas sīkaliņas. Tā arī tikuši pie kāmišu ģimenes pēcnācējiem, no kuriem divus pieņēmusi audzinātāja Valentīna Gavare un arī pārējie atraduši sev saimniekus.

Kāmišu mazuļi, atšķirībā no vecākiem, ir ļoti kustīgi un šiverīgi. Viņiem patīk plašs būrītis, vislabāk, ja tas aprīkots ar riteni, kur kāmišiem izskrieties. Dzīvnieciņi iepriecina bērnus, šmaukstīnot kepiņās paņemtos graudiņus un

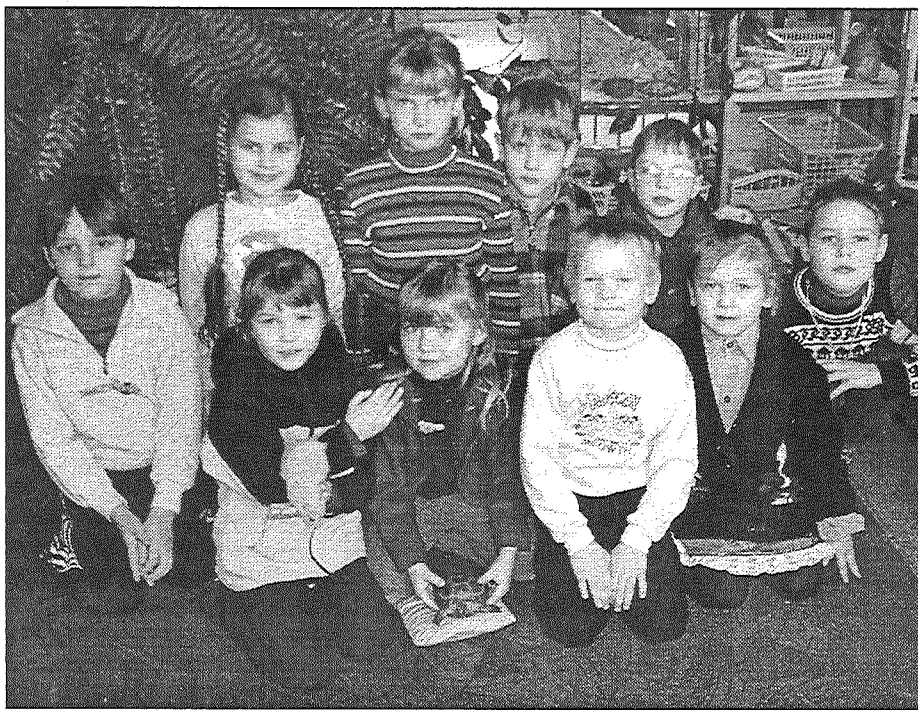
saulespuķu sēkliņas. Bērniem lielu jautrību sagādā mazo grauzēju paradums visu pusdienu tiesu vienā paņēmiņā sabāzt aiz vaigiem, kuri tad līdzinās divām apaļām bumbām. Kāmijiem ir tieksme itin visu, kas atrodams būrītī — papīru, vati, sēkliņas, — stiept uz savu mīgu un veidot uzkrājumus «nēbaltai dienai». Audzinātājas teic, ka arī tad, ja Pecina kādu dienu

paliktu bez pusdienām, viņai būtu, ar ko pamieļoties, jo migā noslēpts neviens vien gardums. Kāmenīte ēd ļoti maz, apmēram 1 ēdamkaroti barības dienā, lielāku porciju dzīvnieks neapēd, bet ievēl migā. Pecina pārsvarā pārtiek no specializētās barības, kas nopērkama veterinārajās aptiekās, taču tai ārkārtīgi garšo arī burkāni, kāposti un salāti.

Pecina ir ļoti mīlīga kāmenīte, stāsta bērni, viņai patīk, ka

to glāsta un bužina kuplās spalviņas, taču jāuzmanās esot no zvērēna asajiem zobīņiem, ar kuriem tas var arī iekost pirkstā. Kāmenīte ir kārumniece un gardumos ne ar vienu nedalās. Aiz maizes garoziņas, kad kāmenīte to grauz, dzīvnieciņu var pat pacelt gaisā, vienalga — zobīņus vajā nelaidīs un kārumu neatdos. Tā kā kāmiši ir grauzēji, tie vienmēr

jāuzmana, lai kaut ko nesagrauz. Ielikts krekla kabatiņā, kāmišis audumu viens divi sagrauzis. Reiz audzinātāja Valentīna kāmiša būrīti uz nakti novietojusi uz palodzes. No rīta viņu gaidījis pārsteigums — pa nakti, kāmišis izgāzies caurumus aizkaros un ar iegūto «laupījumu», protams, izoderējis mīgu.

● Kāmenīte Pecina un bruņurupuci Fredi nemaz tik bieži nedrīkst rokās ņemt, lai gan samīļot abus dabas zinību centra iemītniekus bērniem ļoti, ļoti gribas.

Pazudušo bruņurupuci Fredi meklē viss bērnudārzs

Eksotiskākais dzīvnieks Livānu bērnudārzā «Rūķiši» ir bruņurupucis Fredis, kurš te mitinās kopā ar piecus un sešus gadus veciem bērniem. Fredis bērnudārzā uzradies, tā teikt, no ielas. Audzinātāja Irēna Strelkova 1998. gada vasarā to nejauši atradusi kādā atpūtas vietā upes krastā. Dzīvnieks droši vien bija izbēdzis, taču iespējams, ka kādam tas bija apnicis, tāpēc atvests un nolikts šajā vietā, domājot, ka audzinātāja. Ņemot vērā atradeņa statusu, bruņurupuča izcelsme, kā arī vecums ir palicis nezināms, taču «bruņotais» radījums dārziņā starp bērniem jūtas kā savējais starp savējiem.

Sākumā par bruņurupuču dzīvesveidu un kopšanu nevienam nav bijis īstas skaidrības. Reiz izlaiduši dzīvnieku no būriša, lai pastaigā pa grupas telpu. Fredis pazudis. Meklējuši, raizējušies, tad samierinājušies. Pagājuši vairāki mēneši un tikai pirms Ziemassvētkiem, lielās tīrīšanas laikā zem plaukta nejauši pamanījuši Fredi. Bruņurupucis

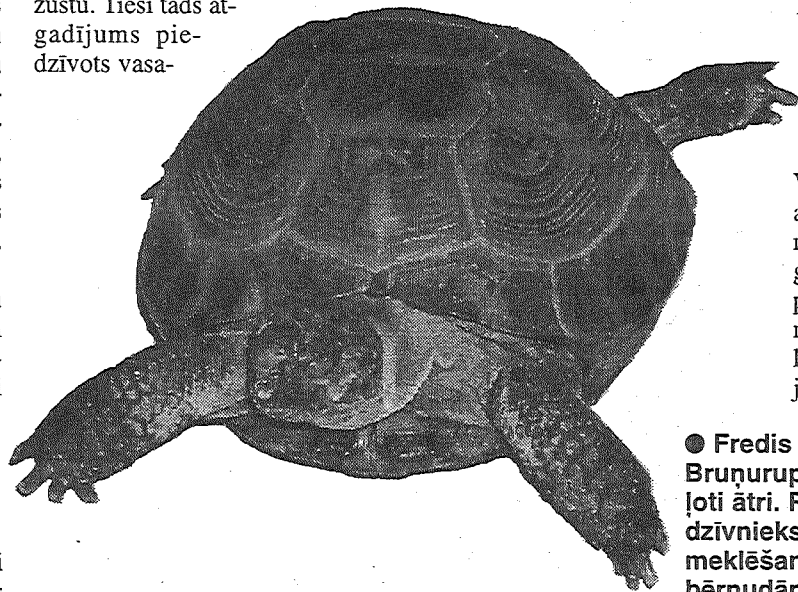
bija ielidis tumšā vietā un aizmidzis lielajā ziemas miegā, nemaz nenojaušot, ka par viņu prombūtni kāds raizējas, jo ziemas miegs — tā bruņurupučiem ir pašsaprotama lieta.

Priekšstats, ka bruņurupuči ir lēnīgi, patiesībā ir greizs, jo Fredis ir tikpat kustīgs kā mazie līvānieši, kas apmeklē bērnudārzu, stāsta audzinātājas. Pietiek tikai uz dažām minūtēm izlaist tumšbrūnās bruņas tērpto dzīvnieku no redzes loka, lai tas pazustu. Tieši tāds atgadījums piedzīvots vasarā,

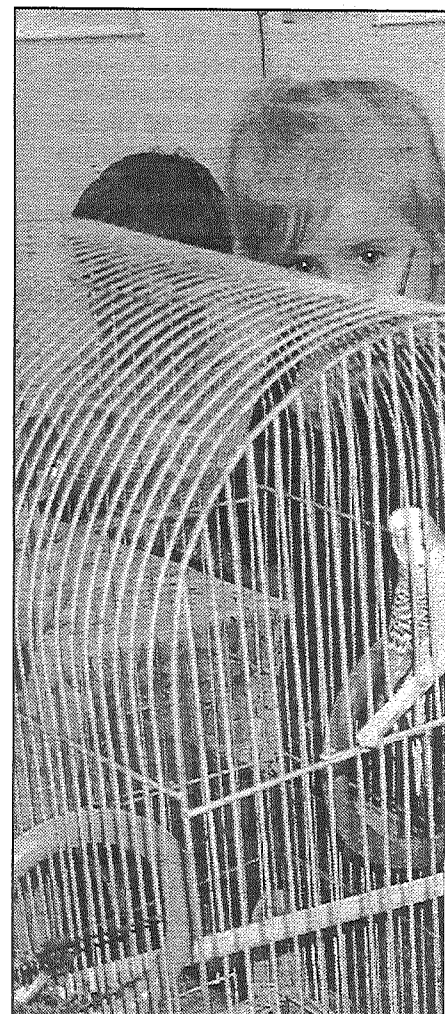
kad Fredis bijis izlaists «ganībās» dārziņa teritorijā. Mazie ganiņi — bērnudārznieki, kas šo pienākumu uzņemas ar lielu labpatiku, Fredi palaiduši brīvsoli tikai uz neilgu brītiņu, taču rezultātā bruņurupucis pazudis. Tikusi izsludināta meklēšana, kurā iesaistījušies visi bērnudārza bērni un audzinātājas. Bēgļi laimīgā kārtā izdevies atrast, taču šis gadījums visiem bijusi laba mācība.

Pašlaik Fredis guļ ziemas miegu savā stikla mājā un

intervijas laikā īpašas aktivitātes neizrādīja, mierīgi ļaujot sevi fotografēt. Sezonas guļā viņš dodas oktobrī vai novembrī, šajā laikā Fredis neēd un tualeti neapmeklē, tādēļ dzīvnieka kopšana prasa ļoti minimālas pūles. Toties jau martā, kad dienas kļūst garākas un saulīte biežāk noglāsta cietās bruņas tērpto muguriņu, Fredis zina, ka jāceļas, jo klāt pavasaris. Šo mirkli ļoti gaida arī mazuļi, jo no tāda guloša drauga prieka ir maz. Pavasarī Fredim tiek jaunās pieneņu lapiņas un bērnu diedzēti, vitamīniem bagāti asniņi, bet vasarā mazuļi to ved ganīties zālītē, cienā ar kāpostiem, gurķiem, burkāniem un kāļiem, kas ir dzīvnieka ēdienkartes pamats. Vasarās, kad bērnudārzā ir garais atvaļinājums, bruņurupucim tiek meklēti pagaidu saimnieki. Pērnā gadā Fredis vasaras brīvdienas pavadīja kādā bērnudārznieka ģimenē. Dzīvnieciņu visi ģimenes locekļi tā iemīlējuši, ka rudenī bijis žēl šķirties.

● Fredis pozē fotogrāfam. Bruņurupucis Fredis pārvietojas ļoti ātri. Reiz bruņas tērptais dzīvnieks bija pazudis, un tā meklēšanā iesaistījās visi bērnudārza «Rūķiši» audzēkņi.

● Bērni mācās rūpēties. Bērnudārzs Mazie zina, ka papagaiļiem Čiepiņu mieru.

bērnudārzu iemītnieki

7.

un kastaņi akvārijā

Dāvana — pundurtrusītis Čārlijs

Bērnudārzā «Pasaciņa» Preiļos kopš decembra dzīvo pundurtrusītis Čārlijs. Tā ir bērnudārza vadītājas Daces Verbickas dāvana grupiņas «Kamenītes» bērniem.

Līdzās jaukajai dāvanai — mazajam trusēnam — bērni atrada arī noslēpumainu vēstulīti, kuru izlasījuši, mazuļi atklāja, ka trusēns ir trīs mēnešu vecs un tam ir arī vārds — Čārlijs. Tā kā ar vārdiņa domāšanu vairs nevajadzēja nodarboties, bērni uzreiz sāka apgūt mazā dzīvnieciņa kopšanas noslēpumus. Kopīgi izpētījuši, kā atveramas būriša durtiņas, iekaisījuši trusēnam sausus pakaišus, ielikuši barību, speciālā pudelītē, kas domāta, lai dzīvnieciņš varētu padzerties, ielējuši ūdeni.

Čārlija ierašanās mazuļiem bijusi liels pārsteigums. Pirmajās dienās bērni ap būrīti salikuši krēslīņus un nenolaiduši acu no pūkainā brīnumiņa. Čārlijs ir ļoti draudzīgs un sabiedrīks trusēns, nemaz ne bailīgs, kā par garaušiem pieņemts domāt. Tiklīdz grupiņā ienāk kāds svešāks cilvēks, Čārlijs cenšas pievērst uzmanību savai personai gan ar skaļu uzvedību, gan skraidelēšanu. Savukārt, kamēr bērni pusdieno vai ēd launagu, Čārlijs viņus izklaidē, nemitīgi riņķodams pa būrīti. Trusēns ātri pielāgojies mazuļu dienas režīmam un diendusas laikā arī viņš atpūšas, omulīgi izstiepjoties visā garumā.

Bērni par trusēnu ļoti rūpējas. Artjoms Firsovs tam no mājām vienmēr atnes svaigus dārzeņus,

● Trusēnam Čārlijam vislielāko prieku sagādā bērnu roku glāsti. Garausiti paijā Arta Eglīte.

«Aūtrie zaķēni» audzēkņi savas zivtiņas katru rītu pabaro, taču tām nevar, jo viņas visu laiku tikai mazgājas, stāsta mazuļi.

un, kad barības plēksnītes iebertas ūdenī, vēro, kā zivtiņas salasās pie sīkajiem ēdiena kumosīņiem un mīelojas ar tiem.

Akvāriju tīra audzinātājas. Vispirms izņem zivtiņas, tad izsmel ūdeni, noskalo akmentiņus. Ūdenim, ko lej akvārijā, jābūt nostādīnātam vismaz trīs dienas. «Jautro zaķēnu» grupas bērni stāsta, ka zivtiņas var arī ēst, tikai ne tās, kas akvārijā, bet citas — tādas, kas peld upēs un ezeros. Zivtiņas mazuļiem garšo, vienīgais, kurš pilnīgi atskāks no zivju ēdieniem,

ir Mārtiņš. Viņš zivju ēdienus no citiem atšķir pēc smaržas un, tiklīdz sajūt pazīstamo aromātu, šķīvīti tūdaļ atstumj malā. Arī zivju zupa šajā bērnudārza grupiņā nav mazuļu iecienīts ēdiens.

Savulaik grupā mitinājies papagaiļi, kuru bērnudārzam bija uzdāvinājuši kāda bērna māmiņa. Putniņš bijis visai trokšņains, tādēļ reizēm ar savu skaļo balsi traucējis mazuļu diendusu. Šajā ziņā ar zivtiņām viss ir kārtībā — tās ir nemanāmas, klusas un priekšzīmīgas bērnudārzniecības.

kas ir papildinājums sausajai barībai ar graudiem un mikroelementiem, ko garausīša vajadzībām audzinātājas pērk zooveikalā. Bērnudārza darbinieki Čārlijam sagādājuši pat sienu, kas tam ļoti garšo. Trusēna veselība bažas nesagādā, Čārlijs tūlīt pēc piedzimšanas ir saņēmis vajadzīgās potes. Kāda no bērnudārznieku vecmāmiņām ir veterinārārste, kura izlīdz ar vienu otru vērtīgu padomu trusēna kopšanā. Savukārt īsts milulis Čārlijs ir bērnudārzniecībai Aļesjai Medvedjevai, viņa trusēnu

būtu ar mieru glāstīt visu dienu.

Tā kā bērnudārzā «Pasaciņa» Čārlijs ir vienīgais trusēns, tad to aplūkojuši arī citu grupu bērni. Trusēns neilgu laiciņu uzturējies arī bebuļu grupiņā pie vismazākajiem «Pasaciņas» audzēkņiem. Čārlijam kā jau istam bērnudārzniekam ir arī sava auklīte — kāda no bērnudārza darbiniecēm, kas viņu pieskata un izklaidē brīvdienās. Visu mīlētais un lutinātais gausis ir ticis arī pie krustmāmiņas, un tā ir bērnudārza vadītāja Dace.

Čieps un Čiepiņa nekad nestrīdas

Čiepu un Čiepiņu varot atšķirt pēc knābiša. Papagaiļu puikam tas esot zils, bet meitenītei — brūngans, stāsta četrgadīgie un piecgadīgie Preiļos bērnudārza «Pasaciņa» mazuļi. Viņu lolojums ir divi spilgti zilas krāsas papagaiļi.

Papagaiļu pāriņi bērnudārzā dzīvo jau divus gadus. Ģimenīte esot patiesi saskanīga un draudzīga. Čieps savu Čiepiņu vai dievīnot, tik ļoti tam sieviņa dārga. Iz tīra spalviņas, knābīti, milinās un bučojas visu dienu. Bērni stāsta, ka abi putniņi nekad nedusmojoties viens uz otru. Draudzīgā čivināšanā paiet visa diena.

Reizēm tomēr putneļiem apnik tāda dūdošana, un tad viens no viņiem mēģina izlauzties brīvībā. Divreiz tas esot izdevies. Viens no papagaiļiem pa atvērtajām durtiņām izbēdzis, bet otrs palicis krātīnā, pacietīgi gaidot. Bēglis atpakaļ nokļūt nemācējies un līdīnājies pa grupiņu, kamēr audzinātāja to ielikusi būrī. Brīvi līdīnāties abus čivinātājus nelaiž, jo tad tie ar knābišiem knibina nost sienu apmetumu. Nezināmu iemeslu dēļ papagaiļiem esot nejauks parādums lidojumā triekties ar galvu sienā. Lai putniņi sevi šādi ne-

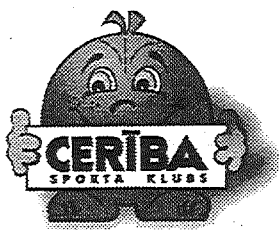
traumētu, viņus no būriša ārā nelaiž, taču arī krātīnā tie pamanās paveikt vienu otru nedarbu. Piemēram, noknābāt kādu būrītim blakus esošu augu. Putniņiem ļoti patīk mazgāties trauciņā ar ūdeni, ko reizēm ievietot būrītī, tad abi peras tā, ka šļakatas iet pa gaisu.

Putniņus bērni paši nebaro, to dara audzinātāja, ieberot barotavā speciālo putnu ēsmu. Brīvdienās būrīti atstāj pat divus trauciņus ar barību un pietiekoši daudz ūdens. Pavasarī putni met spalvu, tādēļ daudz rūpju prasa kopšana. Būrīti tīra katru dienu. Audzinātājai šajā darbiņā vienmēr čakls palīgs ir Renāte Kibere, kura bērnudārzā parasti ierodas pirmā. Čieps un Čiepiņa labprāt kavē laiku, plūkājot vecas avižlāpas vai olu čaumaliņas. Kādreiz būrīti karāties arī spogulītīs, kas īpaši piesaistījis papagaiļu uzmanību. Viņiem ļoti patīcis tajā skatīties un «runāties» ar savu dubultnieku spogulī. Sportiskās aktivitātes būra šaurībā ir ierobežotas, tādēļ savulaik putni labprāt izmantojuši tajā iekārtās šūpoles, kuru pašlaik diemžēl nav. Spriežot pēc abu mīļajām attiecībām, Čiepsam un Čiepiņai būtu laiks vīt savu ģimenes ligzdiņu un gādāt pēcnācējus. Pagaidām gan abiem pietiek ar apkārt čalojošajām mazo cilvēkbērnu balstiņām.

za «Pasaciņa» audzēkņi ļoti ielāgojuši, ka katrai dzīvai radībai vajadzīga mīlestība un rūpes. Čiepsam un Čiepiņai nepatīk, ja ar pirkstiņiem velk pa būra restītēm, radot troksni un traucējot put-

Materiālus sagatavoja G.Kraukle. Foto: G.Kraukle un M.Rukosjevs

SPORTS

Latgales novada BOCCIA turnīrs Līvānos

«Ja jūs klibojat, jūs varat jāt. Ja jums nav roku, jūs varat ganīt. Ja esat kuris, jūs varat ciniēties. Būt aklam ir labāk nekā būt sadegušam. Tikai mirušais neko nevar darīt.» Šādu vadmotīvu tradicionālajam BOCCIA spēļu turnīram bērniem invalīdiem, kas notika 16. februārī, bija izraudzējušies tā rīkotāji — Līvānu bērnu un jauniešu centra pedagogi.

● Līvānu bērnu un jauniešu centra medaļu un pārsteiguma dāvanu maisiņu no skolotājas Marijas Vilcānes saņem Rudzātu speciālās internātskolas vecākās grupas komandas kapteine Inese Arkliņa.

BOCCIA spēle ir aizgūta no zviedriem, tā domāta bērniem un jauniešiem ar kustību traucējumiem. Spēle saistās ar krāsainu bumbiņu ripināšanu (dalībnieki ripina bumbiņas norādītajā laukumā līdz galvenajai bumbiņai). Labāks rezultāts ir tam spēlētājam, kura bumbiņa tiek pieripināta pēc iespējas tuvāk galvenajai bumbiņai.

Šo Latgales novada BOCCIO turnīru bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām Līvānu bērnu un jauniešu centra pedagogi jau ceturto gadu rīkoja sadarbībā ar Latvijas bērnu un jauniešu invalīdu sporta federāciju. Turnīra mērķis — veicināt profesionālo izaugsmi BOCCIA spēlē bērnu un jauniešu invalīdu vidū, kā arī, celt bērnu un jauniešu invalīdu pašapziņu un radītu interesi piedalīties fiziskajās aktivitātēs.

Līvānu ģimnāzijas sporta zālē tikās spēlētāju komandas no Daugavpils bērnu un jauniešu centra «Jaunība» (skolotājas Olga Iljaševiča un Regīna Viļķeļonoka), Rudzātu speciālās internātskolas (skolotāja Zanda Spūle-Vilcāne) un Līvānu bērnu un jauniešu centra (skolotāja Marija Vilcāne).

BOCCIA turnīrs sākās ar svinīgu brīdi — ziņojumus par spēles uzsākšanu komandu kapteiņi nodeva Līvānu bērnu un jauniešu centra vadītājai Valentīnai Poikānei. Komandu dalībnieki tika iepazīstināti ar komandu tiesniešiem, kas vērtīgi un precīzi vērtēja dalībnieku rezultātus. Turnīru tiesāja Zanda Spūle-Vilcāne (Rudzāti) un Anna Vaivode (Līvāni). Neizpalika arī bez līdzjutējiem, kas bija ieradusies, lai uzmundrinātu savu komandu. Turnīra noslēgumā, apkopojot rezultātus, dalībnieki bija vienprātīgi, ka uzvarējusi draudzība.

Jaunākajā grupā:

1. vieta — Līvānu bērnu un jauniešu centra komandai, 2. vieta — Rudzātu speciālās internātskolas pirmajai komandai, 3. vieta — Daugavpils bērnu un jauniešu cen-

tra «Jaunība» komandai, 4. vieta — Rudzātu speciālās internātskolas otrajai komandai.

Vecākajā grupā:

1. vieta — Līvānu bērnu un jauniešu centra komandai, 2. vieta — Rudzātu speciālās internātskolas komandai, 3. vieta — Daugavpils bērnu un jauniešu centra «Jaunība» komandai.

Īpašu paldies par atbalstu un piešķirto finansējumu turnīra organizētāji saka Latvijas bērnu un jauniešu invalīdu sporta federācijai. Uz BOCCIA spēļu jubilejas turnīru, kas notiks 2003. gada februārī Līvānos, aicināti pieteikties bērni un jaunieši ar īpašām vajadzībām gan no Preiļu, gan citiem Latgales rajoniem.

Telefons uzziņām 53-42581, e-pasts: valpo@livenet.

G.Kraukle

Līderi nav mainījušies

Preiļu novada futbola čempionātā arī pēc pēdējo brīvdienu spēlēm līderi nav mainījušies, sešu komandu saraksta augšgalā atrodas «G.P.A.».

Sestdien un svētdien notikušajās spēlēs rezultāti bija šādi: «G.P.A.» pret «Policiju» — 11:3, «Parks» pret «Šaitani» — 10:10, «Cerība» pret «Arku» — 1:5, «Policija» pret «Šaitani» — 6:5, «Cerība» pret «Parku» — 1:5, «G.P.A.» pret «Arku» — 8:2.

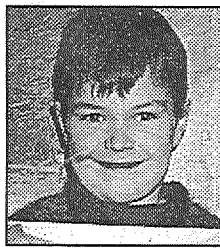
Pēc iegūto punktu skaita līdzšinējā čempionāta gaitā komandas pašlaik sarindojušās šādā secībā:

«G.P.A.» (20 punkti), «Arka» un «Policija» (pa 12 punktiem), «Parks» (11), «Cerība» un «Šaitani» (pa 7 punktiem).

Par rezultatīvākajiem spēlētājiem, kas guvuši visvairāk vārtu, pēc šīm spēlēm atzīti Sergejs Kupelis («Parks», 19 vārti), Arturs Klindzāns («Cerība», 15), Andrejs Trups («G.P.A.», 15), Vladimirs Fedorovs («G.P.A.», 14) un Ingars Šņepsts («Arka», 13).

Nākamās spēles notiks 2. martā pulksten 19.00 un 3. martā pulksten 17.00 kā parasti Preiļu 1. pamatskolas zālē.

Turpinās «Lielās balvas» sacensības

● Vladimir Gruzdovs «Lielās balvas» sacensībās ieguva pirmo vietu pildbumbas mešanā.

● Jānis Mičulišs izcīnīja pirmo vietu 1000 metru soļošanā.

● Laura Mazure ir pirmās vietas ieguvēja pildbumbas mešanā, kā arī 30 metru barjerskrējienā.

Vieglatlētikas sacensībās «Lielā balva» aizvadīts trešais posms. Tas norisinājās Preiļu 2. vidusskolā.

«C» grupā 30 metru barjerskrējienā zēniem pirmo vietu ieguva Valentīns Jekimovs (Preiļu 2. vidusskola, 4,70 sekundes), bet meitenēm — Anna Caune (Līvānu ģimnāzija, 4,65).

30 metru barjerskrējienā par uzvarētājiem kļuva Rolands Vilcāns (Līvānu ģimnāzija, 5,42) un Laura Mazure (Preiļu 1. pamatskola, 5,76).

1000 metru skrējienā pie finiša pirmais nonāca Aigars Indrikovs (Preiļu 1. pamatskola, 3 minūtes 47,5 sekundes) un Brigita Upeniece (Vārkavas vidusskola, 4.11,0).

Kilometru garā soļošanas distancē visātrākie bija Jānis Mičulišs (Galēnu pamatskola, 5.21,6) un Anita Kažemāka (Riebiņu vidusskola, 6.07,4).

Augstlēcšanā labus rezultātus ieguva Aigars Indrikovs (Preiļu 1. pamatskola, 1,45 metri) un Elina Poplavska (Preiļu 1. pamatskola, 1,30 metri).

Tālākšanā pirmo vietu ieguva Viktors Rastopčins (Riebiņu vidusskola, 4,67 metri) un Elina Poplavska (Preiļu 1. pamatskola, 4,47 metri).

Pildbumbas mešanā par uzvarētājiem atzīti Sergejs Petro (Preiļu 2. vidusskola, 12,80 metri) un Laura Mazure (Preiļu 1. pamatskola, 14,90 metri).

«D» grupā 30 metru skrējienā vislabākos rezultātus guva Vladimirs Gruzdovs (Preiļu 2. vidusskola, 4,81) un Inga Mūrniece (Preiļu 1. pamatskola, 4,84).

Kilometru garā distancē pie finiša visātrāk nokļuva skrējēji no Jersikas pamatskolas: Rolands Švirks (4.09,3) un Dace Salda (4.24,8).

1000 metru soļošanā par uzvarētājiem atzīti Vārkavas vidusskolas skolēni Ilmārs Vaivods (5.28,8) un Laura Lazdāne (6.19,9).

Labākie augstlēcēji izrādījās Preiļu 1. pamatskolā: Aleksandrs Gavrilovs (1,15 metri) un Daira Rozentāle (1,15).

Tālākšanā pirmo vietu ieguva Vladimir Gruzdovs (Preiļu 2. vidusskola, 3,97 metri) un Inga Muceniece (Preiļu 1. pamatskola, 3,99).

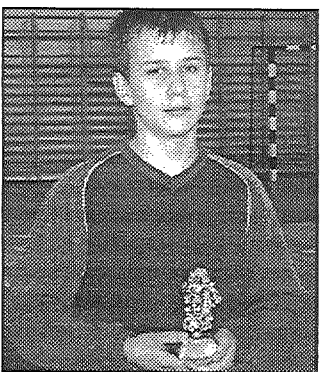
Pildbumbas mešanā par uzvarētājiem kļuva Vladimir Gruzdovs (Preiļu 2. vidusskola, 12,85 metri) un Inga Mūrniece (Preiļu 1. pamatskola, 10,40 metri).

L.Rancāne

Cinās par «Cerības» kausu minifutbolā

Sava rajona puīšiem, kā arī jauniešiem futbolistiem no tālākajiem novadiem plašas iespējas arī ziemas apstākļos spēlēt «nopietnu» futbola piedāvā sporta klubs «Cerība». Pēc tā iniciatīvas, kā arī ar savienības «Latvijas ceļš» atbalstu notiek sporta kluba «Cerība» kausa izcīņa minifutbolā.

Kopš janvāra nogales Preiļu 1. pamatskolas zālē katru sestdienu un svētdienu notiek aizrautīgas futbola spēles, kam vērtīgi seko arī komandām līdzī atbraukušie zēnu vecāki un draugi. Preiļu jaunie futbolisti šajās sacensībās gūst vērtīgu spēles pieredzi un pārliecības, ka mājās sienas ne vienmēr palīdz. Katrās sacensībās piedalās vidēji astoņas komandas. Turnīrs paredzēts divu mēnešu garumā. Visās spēlēs piedalās Daugavpils

● Pēc futbola spēlēm katrā vecuma grupā notiek uzvarētāju apbalvošanu. Balvas saņem pirmo triju vietu ieguvēji, kā arī labākie spēlētāji. Raivis Vilcāns tika atzīts par savas komandas labāko spēlētāju «U — 14» grupas sacensībās. Foto: L.Rancāne

komandas un gandrīz vienmēr mājup dodas ar uzvaru. Turnīrā

piedalījušās arī futbola komandas no Tukuma, Jēkabpils, Ilūkstes, Maltas un citurienes.

Pašās pirmajās spēlēs, kurās savu varēšanu apliecināja divpadsmitgadīgie (grupa «U — 12»), piedalījās sešas atbraucēju komandas, kā arī «Cerība — 1» un «Cerība — 2». Astoņu komandu konkurencē pēc zaudējumiem un uzvarām savās apakšgrupās līdz cīņai par pirmo vietu nonāca komandas «Daugavpils» un «Dižvanagi». Ar rezultātu 5:1 uzvarēja «Dižvanagi». Par trešo un ceturto vietu cīnījās komanda «ŠFS» un «Cerība — 1», rezultāts 2:0. Otrā «Cerības» komanda ar jēkabpīliešiem sacentās tikai par septīto un astoto vietu, iznākums bija 5:2.

Nosakot labākos spēlētājus katrā komandā, no mājiniem par veiksmīgākajiem atzīti Ervins Veigulis un Mārtiņš Čingulis.

Nākamās sacensības notika «U — 16» grupā. Tās bija veiksmīgas «Cerība — 1» komandai, kas septiņu komandu konkurencē nokļuva līdz tiesībām ciniēties par pirmo un otro vietu. Tomēr pretinieki — «Daugavpils — 1» bija spēcīgāki. Abu komandu spēles rezultāts bija 4:1. «Cerība — 2» noslēdza komandu sarakstu.

No abām Preiļu komandām labāko spēlētāju sarakstā iekļuva Andrejs Rikovs un Dmitrijs Poplavskis.

«U — 11» grupā pirmo vietu izcīnīja komanda «ŠFS», otro — Jēkabpils futbolisti. Sešu komandu konkurencē šajā vecuma grupā «Cerības» zēni palika pēdējā vietā. Labāko spēlētāju sarakstā no Preiļu futbolistiem iekļuva Mārtiņš Zārāns.

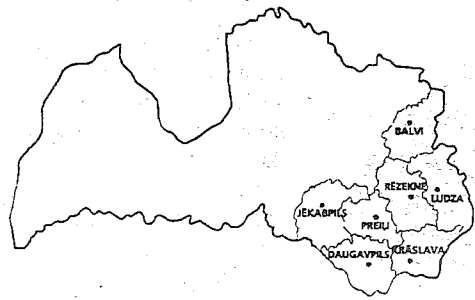
Februāra vidū Preiļos ieradās sešas ciemiņu komandas uz spē-

lēm «U — 14» grupā. Līdz cīņām par pirmajām divām vietām nokļuva futbolisti no Daugavpils un Tukuma. Arī šoreiz ar rezultātu 5:4 uzvaru guva daugavpīlieši. Par trešo un ceturto vietu cīnījās «Dižvanagi» un «Cerība — 1», rezultāts 5:3. Labāko spēlētāju sarakstā iekļuva abu «Cerības» komandu spēlētāji Raivis Vilcāns un Dmitrijs Čumačenko.

Pēdējā ziemas mēneša pēdējās brīvdienās par uzvaru cīnījās «U — 10» grupas futbolisti. 1. pamatskolas sporta zāles grīdu rībināja astoņas komandas, tostarp arī «Cerība». Šajās spēlēs uzvarēja godu izcīnīja komanda no Tukuma. «Daugavpils» un «Cerība» cīnījās par trešo un ceturto vietu, rezultāts 7:1. Labāko spēlētāju sarakstā no «Cerības» komandas iekļuva Vadims Orlovs.

L.Rancāne

KAIMINU
RAJONOSRēzeknes teātris — Kultūras
ministrijas prēmijas laureāts

9.

Par Kultūras ministrijas izsludinātā konkursa laureātu šogad kļuvis Rēzeknes Tautas teātris.

Prēmijas tiek piešķirtas par spilgtu un radošu devumu tautas mākslā aizvadītajā gadā. Rēzeknes Tautas teātris pērn kļuva par Latvijas amatiereteātru gada izrādes uzvarētāju, ir veiksmīgi piedalījies vairākos starptautiskos festivālos, kur iegūtas godalgotas vietas (Vācijā — galvenā prēmija).

Rēzeknes Tautas teātris saņēma konkursa laureāta prēmiju — 400 latus un diplomu. 1. un 2. martā rēzeknieši piedalīsies Latvijas amatiereteātru gada izrāžu parādē Rīgā, kur rādīs L.Stumbres «Klasiti».

«Rēzeknes Vēstis»

● LUDZAS RAJONĀ

Kāpostgalva
uzziedēja februārī

Ludzāniete Ļubova Novikova no Talavijas ielas ieradās redakcijā ar kuplu, dzelteniem, sīkiem ziedīņiem uzziedējušu puķi. Tas nebūtu nekas, ja šis krāšņums neaugtu no nelielas kāpostgalviņas — tād ziedēja kāposts.

Kāpostgalvas Ļubovas kundze rudenī salika šķūnī, bet pēc sala ienesa tās virtuvē. Tumšā stūrī noliktā kāpostgalva gaidīja rindā uz zupas katlu. Kad liktenīgais brīdis vienāca, saimniece pamanīja, ka pie kaceņa veidojas zaļi pumpuri (kā jaunās mazas galviņas). Kad ostu nolika uz palodzes, pumpurātverās un sāka stiepties uz augšu. Kāpostgalva pati kļuva arvien mazāka. Ļubova to dažkārt aprasināja ar ūdeni. Septiņi lieli dzinumi sazaroja un uzziedēja.

— Manā mūžā tā gadījies pirmoreiz, — atzīst kāposta saimniece. Lūdžam skaidrojumu biologi-

● Ļubovas Novikovas mājās šoziem uzziedējis kāposts.

jas skolotājai An-tonīnai Tutinai:

— Te nav nekā pretdabiska un brīnumaina. Kāposts, kā zināms, ir divgadīgs augs. Ja vēlamies iegūt sēklas, tad izraujam galviņu ar saknēm, piekaram pagrabā ar tām uz augšu un pavasarī atkal iestādām augsni. Izveidojas jauna sakne, bet galotnes pumpurs izlaiž galveno stublāju, aug, stiepijas, zarojas un zied. Vēlāk nogatavojas sēklas.

Šajā gadījumā jaunie dzinumi barojās no pašas kāpostgalvas. Cik barības vielu tajā vēl ir palicis, tik jaunie dzinumi būs dzīvotspējīgi. Bieži tā, protams, ne-

notiek. Šoreiz kāpostgalvas prātu droši vien sajauca tas, ka no aukstā šķūņa to pārvietoja siltās telpās, sākās jauns veģetācijas periods.

Muzejā — katru
mēnesi pa
izstādei

Šogad pasākumi Ludzā tiek rīkoti ar pilsētas 825 gadu jubilejas zīmī. Arī Ludzas novadpētniecības muzejs, iesaistoties pirmssvētku maratonā, atklāja izstādi «Ieskats Ludzas pilsētas vēsturē», tika solīts arī turpmāk par godu pilsētas svētkiem katru mēnesi rīkot izstādes.

Pētīt vēstures materiālus, atklāties arī kāds interesants fakts, proti, Ludzas vārds minēts jau 1150. gadā, tagad tam nepieciešams vien zinātniski vēsturisks pamatojums.

Uz izstādes atklāšanu bija uzaicināti pilsētas iestāžu vadītāji, izglītības un kultūras darbinieki, ludzānieši, kuri palīdzēja ar mate-

riāliem, kā arī bijušie un tagadējie pilsētas vadītāji.

Top grāmata
«Baltās pēdas»

Ludzas bērnu un jauniešu centrā pabeigts apjomīgās un savā ziņā unikālās grāmatas — teiku krājuma «Baltās pēdas» manuskripts. Tas ir kopdarbs, kurā iesaistījušies gandrīz visu rajona pagastu ļaudis, galvenokārt skolas bērni, arī pieaugušie, meklējot, atceroties un pierakstot teikas par novada vietām, notikumiem, leģendāriem cilvēkiem. Savāktās teikas literāri apstrādājusi, noslīpējusi Janīna Tabūne.

Bērnu un jauniešu centra darba grupa piedalījās projektu konkursā un ieguva Kultūrkapitāla fonda atbalstu, finansiāli palīdzējuši arī vairāki pagasti. Solīts, ka pavasarī izdevniecībā «Garā pupa» izdoto grāmatu «Baltās pēdas» varēs atrast veikalu plauktos.

«Ludzās Zeme»

● BALVU RAJONĀ

Puķu istaba
mācītāja mājā

Bērzu draudzes prāvesta Vaclava Ereļa mājā viena istaba atvēlēta puķēm. Puķu nosaukumus prāvests gan nezina, bet vienam no sākajiem krūmiem ir aptuveni sešdesmit gadu. Puķe veiksmīgi pārcietusi pārceļšanos no vienas draudzes uz otru. Tādu puķu nesot nevienā rajona baznīcā. Prāvestam šīs puķes nākušas līdzī no dzimtās Varakļānu draudzes. Viņam tās ieaudzēt izdodas pavisam vienkārši — nolauž zariņus, ūdenī apsākņo un stāda zemē. Tās vienmēr ieaug. Prāvestam ir tikai vie-

na piezīme: «Puķes ir jākopj ar mīlestību, jo tās jūt kopēja attieksmi». «Savas priesterības jubilejā dekānam uzdāvināju četrus podus ar skaistajām puķēm, bet tās visas sen ir nonikušas, jo tos aizmīrsa starp baznīcas durvīm,» atceras prāvests.

Mācītājs ir priecīgs, ka viņa saimniecei Sofijai ir izdevies atrast kopēju valodu ar puķēm. «Viņa redz, kad kurai puķei jāpieber klāt svaiga zeme, kad istaba kļūst pārlietu auksta,» priecājas mācītājs. Sofija gan atceras, ka pagājušajā ziemā viņa īsti nezinājusi, kā puķes kopt. «Ziemā pēc nelielas laistīšanas biju ļoti pārbijusies, jo lapas puķēm sāka dzeltēt un birt.

Pārstāju laistīt, un pirms Lieldienām puķes jau atdzīvojas. Milzīgos spaiņus vai katlus, kuros aug puķes, draudzes vīrieši istabā saines vēlu rudenī. Tām ļoti patīk vēsas telpas (aptuveni plus 4-5 grādi), tāpēc ziemā istabu kurinu ļoti reti. Vienu brīdi biju jau nobijusies, vai puķes neaizies bojā, jo podos bija sasalusi zemes virskārta. Šoziem puķes nēlaistu nemaz, un tās izskatās ļoti skaisti: lapiņas ir koši zaļas un spīdīgas. Pirms Lieldienām draudzes vīrieši visus sešpadsmit puķu podus atkal aiznesis uz baznīcu, kur tie rotās altārus. Puķēm patīk, ja vasarā, kad list lietus, tās iznes ārā. Tās kļūst spīgtas. Jūlijā un augustā

puķes uzzied ar īpatnēju ziedu, kas līdzīgs mazai baltai sveičītei. Vienām puķēm zaļās lapiņas ir lielākas, otrām — sīkākas,» stāsta Sofija.

Vērtē ierēdņu
darbu

Pabeigta visu astoņu lauksaimniecības pārvaldes Balvu sektora ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtēšana par aizvadīto gadu. Pats ierēdnis un arī komisija aizpildīja veidlapas, atbildot uz konkrētiem jautājumiem. Ierēdnim bija jāraksturo pašam savs darbs un jāizsaka priekšlikumi tā turpmākai uzlabošanai. Pēc tam notika no-

vērtēšanas intervija, kuras laikā ierēdnis un komisija argumentēja un saskaņoja abu pušu viedokļus. Balvu sektora vadītājs Pēteris Kalniņš atzina, ka nebūt nebija viegli raksturot pašam sevi: «Cik objektīvi gan es varu spriest par paša komunikācijas spēju ar cilvēkiem vai arī par uzvedību krīzes situācijā? Grūti man novērtēt arī savu gērbšanās un uzvedības stilu.» Laikam jau nebūtu pareizi sevi pārāk slavēt vai arī gluži pretēji — tikai nopelt. Acīmredzot, visizdevīgākais, kā jau bieži gadās, ir «zelta vidusceļš».

«Vaduguns»

● KRĀSLAVAS RAJONĀ

Ar siltumu
Krāslavā iet
karsti

Krāslavas pilsētā vidējā maksa par apkuri decembrī sasniedza 70 santīmus par kvadrātmetru. Atsevišķos daudzdzīvokļu namos apkures maksa bija pat 80 santīmi un lats par kvadrātmetru.

SIA «Krāslavas siltums» tarifa palielinājumu šosezon skaidro ar klimatiskajiem apstākļiem, jo vidējā gaida temperatūra, piemēram, decembrī bija minus 8,6 grādi. Par apkuri Krāslavā tiek iekasēti tikai 70% no vajadzīgās summas. Šajā apkures sezonā iedzīvotāju parāds uzņēmumam «Krāslavas siltums» ir 85 000 latu — par siltuma patēriņu 63 004 lats, bet par karsto ūdeni — 22 613

lats. Saskaņā ar jauno shēmu, ko apstiprināja pilsētas dome, pie tekošo parādu piedziņas strādā dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmums, bet pie veco — «Krāslavas siltums». Pierunāšana, gan rakstiski, gan mutiski brīdinājumi īpašu efektu nedod, un tagad parādu piedziņas darbā ir iesaistīta firma «Tērpe». Parādu rašanās cēlonis ir bezdarbs pilsētā un niecīgās algas. Parādu žņaugos nonākušas ģimenes sociālais portrets ir apmēram šāds: vecāki tuvu vidējam vecumam, ir viens vai divi bērni. Labākajā gadījumā vienam no vecākiem ir zemu atalgotas darbs. Cilvēki ir izraudzījušies pagrimumu par dzīvesveidu un uz komunālās saimniecības uzņēmumu kārtot maksājumu nenāk. Viņus meklē ar municipālās policijas palīdzību. Turpretim tie, kuriem izsūtīti atgādinājumi, cen-

šas kaut kā nomaksāt parādus un lūdz vienu: palīdziet iekārtoties darbā.

Parādnieku izlikšana no dzīvokļiem notiek gan labprātīgi (aizvadītajā gadā 32 ģimenes), gan arī piespiedu kārtā. 2000. gadā tiesā tika izskatītas 10, pagājušajā 9 parādu piedziņas lietas, bet šogad — 4. Iesniegšanai tiesā tiek gatavotas 12 lietas. Izvērtot aktīvu cīņu pret parādniekiem — sociālās situācijas ķīlniekiem — paātrinās labiekārtotu dzīvokļu atbrīvošanas process. Četri daudzdzīvokļu nami pilnībā atvienoti no centrālās apkures, taču tajos mīt ģimēki. Trijos namos ir atļauta alternatīvā apkure. Pilsētā reģistrēti 43 brīvi labiekārtoti dzīvokļi, galvenokārt trīsistabu. Kā kurināmās pilsētā tiek izmantots mazuts un šķelda, taču mazuta rezerves pietiek 3-5 dienām.

Labākais
policists bez
automašīnas

Par Krāslavas rajona labāko policistu atzīts iecirkņa inspektors Ēvalds Andžāns, kurš darba pieredzi uzkrājis, vairāk nekā divus gadus desmitos strādājot policijā. Policista pārziņā ir kārtības uzturēšana divos pagastos — Andrupenē un Kastuļinā, taču viņam nav pat automašīnas savu pienākumu veikšanai.

Protams, tas nenozīmē, ka nav arī pārkāpumu. Pēdējos gados mainījies tiesībpārkāpēju «ģeogrāfija». Ja agrāk pārkāpumus pārsvarā izdarīja vietējie iedzīvotāji, tad tagad visbiežāk iebrucēji. Abi pagasti atrodas rajona nomalē, tālu no pilsētām un lie-

liem ciematiem, taču tos šķērso šosejas. Pārsvarā dominē zādžības. Nozog elektriskos vadus, nocērt kokus. Malu medību vainieki ir grūti atrast. Tomēr iecirkņa inspektora praksē ir bijuši ļaunprātīgu malū mednieku notveršanas gadījumi. «Cik ļoti tādos gadījumos vajadzīgs ātgaitas transports,» Ēvalds Andžāns bēdīgi atzīst. «Vai gan ķirurgs var izdarīt operāciju bez skalpeļa? Iecirkņa inspektoram automašīna ir tas pats skalpelis.»

Dienesta gados policijas vadība vairākkārt ir piedāvājusi Ē. Andžānam mainīt šo nemierīgo un ne visai pateicīgo iecirkņa inspektora darbu pret prestižāku amatu, taču viņš nepiekrīta. Ē. Andžāns ir pārliecināts, ka savā iecirknī viņš maksimāli kalpo sabiedrībai.

«Ezerzeme»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Avarē nozagta automašīna

18. februārī Preiļu iedzīvotājam A.J. nozagta automašīna Opel Omega, kas atradās Ziedu ielā. Tajā pašā dienā ceļu policijas darbinieki ieradās satiksmes negadījuma vietā ceļā Krāslava — Preiļi — Madona 36. kilometrā. 1963. gadā dzimušais Andris V., kurš vadīja šo automašīnu, bija nobraucis no ceļa, bet transportlīdzeklis — apgāzies. Noskaidrojās, ka grāvi nokļuvusi Preiļos nozagtā automašīna. Vainīgā persona noskaidrota.

Policijas reids jauniešu izklaides vietās

22. februāra vakarā Preiļu rajona policijas pārvaldes nepilngadīgo lietu inspekcijas darbinieki rīkoja kārtējo reidu jauniešu izklaides vietās. Kopā ar policistiem diskutētas «Malibū» un Līču kultūras namā apmeklēja arī «Novadnieka» korespondente.

Kas tos dūmus kūpināja

Kā pastāstīja nepilngadīgo lietu inspekcijas galvenā speciāliste Inga Zdanovska un jaunākais inspektors Valdis Sporāns, viņi esot apmeklējuši visus jauniešu atpūtas pasākumus, kas «Malibū» notikuši šī gada janvārī un februārī. Situācija ikreiz esot viena un tā pati — deju zālē piesmēķēts, uz grīdas mētājas grādīgu un bezalkoholisku dzērienu pudeles, vienreizējās lietošanas trauki, izsmēķi.

Šoreiz ap pulksten 24.00 dejotgribētāju «Malibū» bija pamaz, taču cigarešu dūmu mākoņi, neskatoties uz izkārti «Smēķēt aizliegts» pie sienas, griezās varenī. Vairums smēķētāju bija meitenes. Uz nepilngadīgo lietu inspekcijas darbinieku aizrādījumu reaģēja kā nu kura — taisnojās, ka smēķētājas bijušas citas dejotājās, krusus mezdamas, dievojās, ka cigaretes pat rokās neņemot. Jaunietes tika iepazīstinātas ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 42.1 pantu, kas par smēķēšanu neatļautās vietās paredz arī naudas sodu līdz pieciem latiem. Šoreiz jaunkundzes tika cauri ar brīdinājumu.

Kā būs turpmāk, grūti priest, taču uz to laiku, kamēr policijas darbinieki atradās deju zālē, audzinošais efekts bija sasniegts. Kāda sabārtā jauniete pat pienāca klāt un norādīja uz jaunatnākušu

dejojātāju, kura, kūpinādama cigareti, kustējās dejas ritmā.

Bezsaimeņa manta — divas pudeles degvīna

Nepilngadīgo lietu inspekcijas jaunākajam inspektoram Valdim Sporānam nācās ķerties arī pie rakstu darbiem — tika sastādīts alkohola izņemšanas akts. Otrajā stāvā uz palodzes līdzās iztukšotai «Martini» pudelei atradās divas puslitra pudeles ar Krievijā ražotu degvīnu «Vodka dļa draužej» (latv. — degvīns draugiem). Šoreiz «draužiem» nācās iztikt bez grādīgā dzēriena. Protams, degvīna īpašnieku noskaidrot neizdevās.

Lauris, kurš teicās esam atbildīgais par mūziku, «Novadniekam» paskaidroja, ka cīnīties ar dzeršanu un smēķēšanu deju zālē esot grūti. Aizrādot noteikumu pārkāpējiem vienu reizi, otru, bet tad arī varot, kā saka, norauties un paši dabūt kāvienu. Taču kautiņu, kā tas bijis agrāk, pēdējā laikā vairs neesot.

Tualetes — aiz stūra

Policijas darbinieki par vienu no galvenajām problēmām uzskata dabisko vajadzību nokārtošanu nevis tualetēs, kas ir turpat pie deju zāles, bet gan laukā. Esot pat sava noteikta kārtība — puisi dodas aiz ēkas viena stūra, meitenes — aiz otra. Arī šoreiz tika sastādīts administratīvais protokols 1977. gadā dzimušam jaunietim, kurš savas dabiskās vajadzības nokārtoja kādā tumšākā stūrītī netālu no ieejas durvīm. Tualete bijusi pārpildīta, policistiem puisis skaidroja savas nepiedienīgās uzvedības iemeslus. Tā gan bija tikai atrunāšanās, jo diskotēkā apmeklētāju bija maz un tualetē rindā nevajadzēja stāvēt. Laikam jau svaigā gaisā veselīgāk un ērtāk...

Līčos kārtībai seko pašvaldības policisti

Līču kultūras namā uz koncertu un atpūtas pasākumu bija ieradusies vairāki simti jauniešu. Kārtībai sekoja Preiļu novada domes algotie pašvaldības policijas darbinieki. Arī grupai «Autobuss debesīs», kas 22. februārī tur uzstājās ar koncertu, bija līdzīvi savi kārtības sargi. Tāpēc deju zālē neredzēja kūpošas cigaretes, arī alkoholisko dzērienu lietotāji nebija manāmi. Jaunieši pilnībā nodevās dziesmām un dejām.

Izklaides pasākumi jāriko atbilstoši noteikumiem

Kā reida laikā redzēto komentēja Preiļu rajona policijas pārvaldes nepilngadīgo lietu inspekcijas galvenā speciāliste Inga Zdanovska, diskotēku lielākā problēma līdz šim bijusi tā, ka policijas darbinieki uzskatīti par galvenajām personām, kam jānodrošina kārtība izklaides pasākumos. Šī gada 12. februārī Preiļu novada dome apstiprinājusi saistošos noteikumus nr. 1 «Noteikumi izklaides pasākumu rīkošanai Preiļu novadā», kur paredzēts, ka diskotēkas vai balles rīkotājiem jānorāda atbildīgā persona (vismaz vienam no rīkotājiem jābūt pilngadīgai personai), kā arī sabiedriskās kārtības nodrošināšanas pasākumi.

Policisti nav «bubulis», ar kuru baidīt no vecāku paspārnas izsprukušos dēlinus un meitiņas. Par to, kā jaunieši uzvedas izklaides pasākumos, jāgādā arī sarīkojumu organizētājiem. Taču «Novadnieks» iesaka uz kādu no diskotēkām vai ballītēm aiziet arī jaunuļiem vecākiem, lai paskatītos un pabrinātos — vai tad tiešām tas ir mājais?..

POLICIJAS ZIŅAS

Nedēļa skaitļos

No 18. līdz 25. februārim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalā notikumu reģistrācijas žurnālā reģistrēti četri ceļu satiksmes negadījumi, 10 zādzības, 12 huligāniskas darbības, trīs ģimenes skandāli, viens ugunsgrēks un viens nelikumīgs alkohola tirdzniecības gadījums.

Veica huligāniskas darbības

18. februārī Upmalas pagasta iedzīvotājs H.V. veica huligāniskas darbības pret tēvu I.V. Skandālētājam dēlam sastādīts administratīvais protokols un nosūtīts izskatīšanai Preiļu rajona tiesā.

Nenorēķinājās par iegādātajām precēm

19. februārī Rudzātu pagasta iedzīvotāja Anna K. alkohola reibumā SIA «Bērzi-2» veikalā veica huligāniskas darbības un nenorēķinājās par iegādātajām precēm. Sastādīts administratīvais protokols.

Uzdarbojās huligāns veikalā «Asija»

19. februārī Līvānu iedzīvotājs Ivans S. alkohola reibumā veikalā kafejnīcā «Asija» veica huligāniskas darbības. Vainīgajam sastādīts administratīvais protokols par sīko huligānismu un nosūtīts izskatīšanai Preiļu rajona tiesā.

Nepakļāvās policijas darbiniekiem

20. februārī Līvānu iedzīvotājs Zigmunds K. alkohola reibumā bārā «Alianse» huligāniski uzvedās un nepakļāvās policijas darbiniekiem, kuri mēģināja viņu aizturēt.

Dzērumā skandalēja bārā «Vikings»

20. februārī Līvānos bārā «Vikings» Deniss K. alkohola reibumā veica huligāniskas darbības un nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām, kad tie ieradās viņu aizturēt.

Preiļos apzagta automašīna

20. februārī Preiļu iedzīvotāja Solvita E. konstatēja, ka no viņai piederošās automašīnas Ford Sierra, kas atradās Rēzeknes ielā, nozagti divi lietoti automobiļu generatori. Materiālais zaudējums — 25 lati. Policija noskaidro vainīgo personu.

Nozaga magnetolu un desu

20. februārī Līvānu novada Turku pagasta iedzīvotājs Viktors G. konstatēja, ka no viņa mājām nozagta sarkana magnetola «Sony» un pusotrs kilograms de-

šas. Policija noskaidrojusi vainīgo personu, tas ir vietējais iedzīvotājs Dz.L.

Bridināts par skandalēšanu

20. februārī Sīļukalna iedzīvotājs Jānis S. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu. Vainīgajam izteikts oficiāls brīdinājums.

Uzlauzts veikals

20. februārī Rudzātu pagastā tika uzlauzts SIA «Birzi-Z» veikals, nozagtas pārtikas preces un alkoholiskie dzērieni. Vainīgā persona noskaidrota, tā ir kāda Rudzātu pagasta iedzīvotāja.

Pārdeva atšķaidītu spirtu

22. februārī Preiļu iedzīvotājs Pēteris A. pārdeva puslitru atšķaidīta spirta. Par to viņam sastādīts administratīvais protokols un nosūtīts izskatīšanai Preiļu rajona tiesā.

Nodega kūts jumts

22. februārī Aizkalnes pagasta Želvos A.Š. mājās nodega kūts jumts 130 kvadrātmetru platībā. Kā aizdegšanās iemesls tiek minēta pārkurināta krāsna.

Nogādāta slimnīcā

23. februārī Preiļu slimnīcā ar sistu brūci pakauša rajonā nogādāta 1922. gadā dzimušā Preiļu iedzīvotāja V.M. Sieviete bijī alkohola reibumā. Pašlaik policija noskaidro notikušā apstākļus.

Sikais huligānisms Rožkalnu pagastā

24. februārī Rožkalnu pagasta iedzīvotājs Roberts M. alkohola reibumā veica huligāniskas darbības pret Venerandu M. Sastādīts administratīvais protokols par sīko huligānismu.

Skandalēja ar bijušo sievu

24. februārī Preiļu iedzīvotājs Staņislavs J. alkohola reibumā sarīkoja skandālu ar bijušo sievu. Sastādīts administratīvais protokols par sīko huligānismu.

Iebrauca Daugavā

25. februārī Līvānu iedzīvotāja Karīna A., vadot automašīnu Audi 80, netika galā ar transportlīdzekli un iebrauca Daugavā. Par notikušo ceļu satiksmes negadījumu vadītāja ceļu policijai nepaziņoja.

Nelikumīgs medijums

22. februārī Preiļu pagasta «Jaunsaimniekos» nelikumīgi nomedita sterna. Vainīgā persona noskaidrota, tas ir 1961. gadā dzimušais V.P. Policija izmeklē lietas apstākļus.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Kur meklēt policistus?

Turpinām publicējam Preiļu rajona policijas pārvaldes iecirkņu inspektoru telefonu un apmeklētāju pieņemšanas laikus.

Līvānu policijas nodaļa — Līvāni, Liepu ielā 2

Policijas nodaļas priekšnieks, policijas kapteinis Kaspars Smilškalns, tālr./fakss 53-44010, apmeklētāju pieņemšanas laiks — katrā mēneša pirmajā un trešajā pirmdienā no pulksten 14.00 līdz 18.00, kab. 6.

Līvānu policijas nodaļas kriminālpolicijas priekšnieks, policijas virsleitnants Ainis Utnāns, tālr. 53-44402, apmeklētāju pieņemšanas laiks otrdienās no pulksten 9.00 līdz 11.00, piektdienās no pulksten 14.00 līdz 16.00, kab. 8.

Līvānu policijas nodaļas dežūrdalā tālr. 53-44402.

Līvānu policijas nodaļas iecirkņa inspektors,

policijas leitnants Igors Krištāls, apmeklētāju pieņemšanas laiks Jersikas pagasta padomes ēkā pirmdienās no pulksten 10.00 līdz 13.00, tālr. 46340, Turku pagasta padomes ēkā trešdienās no pulksten 10.00 līdz 13.00, tālr. 46731.

Līvānu policijas nodaļas iecirkņa inspektors, policijas seržants Mārtiņš Biķernieks, apmeklētāju pieņemšanas laiks Rožupes pagasta padomes ēkā otrdienās no pulksten 9.00 līdz 12.00, tālr. 58668.

Līvānu policijas nodaļas iecirkņa inspektors, policijas leitnants Dainis Kalniņš, apmeklētāju pieņemšanas laiks Rudzātu pagasta padomes ēkā pirmdienās no pulksten 9.00 līdz 12.00, tālr. 78234.

Preiļu un Aglonas policijas iecirkņu inspektoru telefonus uzzināsiet «Novadnieka» nākamajā numurā.

Plaša starp bagātajām un trūcīgajām mājsaimniecībām pasaules mērogā kļūst izteiktāka, radot bažas, ka līdz ar to aizvien vairāk sarūk vidusšķira. Pie šāda secinājuma nonākusī izdevuma «Economic Journal» publicētā Pasaules Bankas pētījuma autori. Ekonomists Branko Milanovičs norāda, ka, piemēram, piecu gadu laikā no 1988. līdz 1993. gadam globālā nevienlīdzība padzīlējās par 5%. Kā viens no reģioniem, kur trūcīgākie šo piecu gadu laikā kļuvi vēl nabadzīgāki, pētījumā minētas Austrumeiropas valstis ir bijušās PSRS teritorija. Kopumā pasaulē ieņēmumu plaša tiktāl palielinājusies, ka 1% bagātāko pasaules iedzīvotāju (50 miljoni mājsaimniecību) nopelna vairāk, nekā 60% trūcīgāko mājsaimniecību kopumā (2,7 miljardi cilvēku).

Budēļdienu mūspusē

● Tautas tradīciju kopa «Budēļi» Preiļos dziedājis skandēja arī latgaļu izloksnē, jo dažs dziedātājs cēlies no zilo ezeru zemes.

Iespējams, ka aukstais vējš un brīžiem krītošās mitrās sniega lēkšņas daudziem preiļiešiem aizgājēja vēlēšanos bez vajadzības bāzt degunu laukā no siltas istabas. Bet vecākie un konservatīvākie, stingri katoļu tradīciju ievērotāji, droši vien, uzskatīja par neiederīgu gavēņa kā būt klāt tik skaļā lēmbastā. vienalga, vai tos nosauc par Mēterim, kuriem neesot noteikta diena, vai Vastslāvjiem, vai pat aizgavēni, īstiem katoļiem aizgavēnis jau aizvadīts, un tagad ir klusais laiks. Līdz ar to ķekatnieku koncertā, kas sestdien notika Preiļu centrā, skatītāju un klausītāju bija maz. Tomēr ar šo koncertu Preiļos ienāca Starptautiskā masku tradīciju festivāla atskaņas, kas 21.-24. februārī risinājās Daugavpilī.

Preiļos saimnieku lomā iejutās folkloras ansamblis «Liči», kas arī atklāja koncertu. Visai vareni, drastiski un bramanīgi sevi izrādīja folkloras ansamblis «Bozova» no Malnavas. Bet rīdzinieku «Budēļi» koncerta sākumu nokavēja. Kā vēlāk izrādījās, masku tradīciju festivāla laikā Daugavpilī viena no dalībniecēm bija guvusi

kājas traumu.

Pēc «Budēļu» uzstāšanās viens no šī ansambļa vadītājiem Jānis Klepers «Novadniekam» pastāstīja par saviem dziedātājiem un dejotājiem.

— Esam Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūta tautas tradīciju kopa «Budēļi». Preiļieši mūs aicināja ciemos, un tā pa ceļam no Daugavpils uz Rīgu ieradāmies jūsu pilsētā.

Jānis Klepers stāstīja, ka Starptautiskajā masku tradīciju festivālā «Budēļi» uzstājušies ar savām dziesmām un dejām, kā arī piedalījušies masku koncertā. Viņš atzina, ka festivālā Daugavpilī piedalījušās ļoti labas grupas un arī maskas bijušas vienreizēji skaistas.

«Budēļi» pastāv kopš 1981. gada, teica Jānis Klepers. Tajos ga-

dos kopas mērķis bija gādāt par latvisko tradīciju saglabāšanu. Budēļi mājās nesot svētību, laimi, gaismu, un ar šādu svētību kopa braukājusi pa novadiem, sniedzot koncertus.

Laiki mainījušies, atzina kopas vadītājs, tagad dziedātājiem nākas strādāt divās trijās darbavietās, lai nopelnītu ikdienišķajai maizītei, un ar koncertu var kaut kur aizbraukt tikai tad, ja kāds apmaksā ceļa izdevumus. Šoreiz tā bijusi Rīgas dome. Dziedāšana «Budēļiem» palikusi tikai kā vaļasprieks.

L.Rancāne

● Folkloras ansamblis «Liči» pratuši izveidot tādu govju sugu, kam sniegā nesalst un kas labi jūtas pilsētas ielās.

Ja runā par masku lielumu, tad Liču raibaļa par galvas un ragu tiesu pārspēja visus zirgus, slotas, ragaiņus, nagaņus, ciema sievas un visus pārējos, kas vien piedalījās masku koncertā Preiļos.

Foto: L.Rancāne

Sievietes norūpējušās par pieaugušo izglītību

Latvijā jau gadu darbojas sabiedriska organizācija «Latvijas lauku sieviešu apvienība», kurā apvienojušās sievietes gan no lielākām un mazākām pilsētām, gan no pagastiem. Arī pagājušajā gadā izveidotās sabiedriskās organizācijas «Preiļu rajona sieviešu apvienība» dalībnieces iesaistās dažādos pasākumos.

Elita Jermolajeva kā Preiļu rajona apvienības pārstāve kopā ar

vēl četrām dalībniecēm no Valmieras, Bauskas, Madonas un Liepājas tikās ar izglītības un zinātnes ministru Kārli Greiškālnu.

Sarunas tēma, kā «Novadnieku» pēc atgriešanās informēja Elita Jermolajeva, bija «Pieaugušo izglītība Latvijā». Tikšanās gaitā ministrs atbildēja uz «Latvijas lauku sieviešu apvienības» atklāto vēstuli, kas nosūtīta Ministru prezidentam Andrim Bērziņam. Vēstulē ietverti jautājumi par pieaugušo izglītību, bet tās galvenais atzinums — pieaugušo izgli-

tība valsts līmenī netiek koordinēta un finansēta. Latvijas sievietes nonākušas pie secinājuma, ka izņēmums ir finansu līdzekļi, kas paredzēti Zemkopības ministrijā lauksaimnieku izglītošanai, Izglītības un zinātnes ministrijā — skolotājiem, Nodarbinātības Valsts dienestā — oficiāli reģistrētajiem bezdarbniekiem. Ar pārējiem iedzīvotājiem, pēc ministra Kārļa Greiškālna domām, jānodarbojas vietējām pašvaldībām un sabiedriskajām organizācijām.

L.Rancāne

Hurma — ārstniecības vielu avots

Veikalos ir nopērkams spīgti oranžs auglis — hurma. Kā tas lietojams, un vai tam ir arī kāda ārstnieciska iedarbība?

Hurma persiešu valodā nozīmē datele. Visveselīgākā ir istā japāņu hurma — lieli, sarkanīgi oranži augļi. Tā atšķiras no savvaļas hurmas, kas aug Kaukāzā.

Šajā saldajā auglī vienu ceturtdaļu no masas veido glikoze un fruktoze. Ar diviem trim augļiem pilnīgi pietiek, lai remdētu bada sajūtu, jo pēc barojošo vielu sastāva hurma neatpaliek no vīnogām. To var lietot arī zāvētu. Vislabāk — pie tējas.

Šī augļa īpašības ir noderīgas slimiešiem ar sirdskaitēm, jo hurmas cukuru organisms izmanto sirds muskuļa barošanai. Sirds slimniekiem būtu svarīgi zināt, ka hurma satur daudz kālija un tai piemīt arī urīndzīvēšanas īpašības. Patiesību sakot, tā ir pati galvenā tās īpašība, kas atļauj to uzskatīt

par ārstniecisku līdzekli kardio- loģijā. Nereti sirds un asinsvadu slimnieki pierod pie urīndzīvēšanas līdzekļiem, tādējādi to iedarbība krasi samazinās. Tad palīgā nāk hurma. Pietiek apēst trīs līdz četrus augļus dienā, klāt piedzerot karstu pienu. Šāda ārstēšana dod rezultātu jau pēc divām dienām. Tikai šajā laikā līdz minimumam jāsamazina citu produktu lietošana. Starp citu, ārstēšanai der gan svaiga, gan zāvēta hurma. Efekts būs vienāds.

Ir atklāts, ka hurma ir bagāta arī ar magniju. Hurmas augļi palīdz izvadīt no organisma nātrija sāļus, kas netieši atslōga nieres.

Hurma ir īstena visa derīgā un vajadzīgā krātuve. Tā satur daudz beta karotīna un provitamīna A, kas spējīgs pasargāt no vēža.

Pēc beta karotīna daudzuma japāņu hurma sacenšas ar tādiem atzītiem ārstniecības vielu avotiem kā tomāti, salāti, ķirbji un saldie pipari. Hurmā ir arī C un P vitamīni, daudz dzelzs un pektīnu.

Runā, bet neēd pie stūres!

Kamēr daudzu valstu valdības apkarō mobilo telefonu izmantošanu plāpāšanai, vadot auto, pētījumi ASV liecina, ka vēl bīstamāki par plāpām ir autovadītāji, kas pie stūres pusdieno.

Amerikas auto asociācijas fonds satiksmes drošībai (AAAFTS) izpētījis vairāk nekā 26 145 autokatastrofas, kas ASV notikušas no 1995. līdz 1998. gadam. Pētnieku secinājums — cilvēki, kuri braukšanas laikā ēd vai dzer, potenciāli ir daudz bīstamāki par mobilo telefonu lietotājiem.

Gandrīz pusei no visām avārijām cēloņi bija dažādi faktori, kas

novērsuši autovadītāju uzmanību. Nepilnos 20 procentos gadījumu automašīnas vadītāja uzmanību liktenīgi novērsa kaut kas ārpus auto, piemēram, reklāmas plakāti. 19 procentos gadījumu uzmanību novērsa ēdamais vai dzeramais. Apmēram 1,4 procentos gadījumu vainīgs bijis dators. Vairāk nekā 11 procentos gadījumu avārijas notikušas, vadītājiem rīkojoties ar radio vai kompaktdisku atskaņotāju. 9,4 procentos gadījumu uzmanību novērsuši automašīnas pasažieri, ieskaitot raudošu bērnu. Un tikai 1,5 procentos gadījumu avārijas cēlonis bija mobila telefona lietošana.

Grauds piepilda maizi ar spēku

Maizes klāstā parādās arvien vairāk kļūpju ar veselīem vai rupji šķeltiem graudiem un sēklām. Graudus un klijas pievieno arī jogurtam, sieram, cepumiem.

Noderīgs pret kaitēm

Pilngraudu produkti ir bagāti ar šķiedrvielām, kā arī daudzām citām vērtīgām pārtikas vielām. Tiem ir svarīga nozīme diētās, kur mērķis stiprināt sirdi un novērst vēža veidošanos.

Attīrītiem graudiem trūkst kliju un asnu dīgļu, tāpēc tie ir zaudējuši lielāko daļu no savām šķiedrvielām un barības vielām. Smalka maluma milti var būt bagātināti ar dažiem vitamīniem, minerāliem un dažkārt arī ar šķiedrvielām, bet ne visas barības vielas ir iespējams aizstāt. Šķiedrvielas palīdz novērst taisnās zarnas vēža veido-

šanos. Pilngraudi palīdz kontrolēt cukura līmeni asinīs un ir noderīgi diabēta profilaksei.

Auzas, rīsi un mieži

Pilngraudu produkti ir visu veidu auzu pārslas. Arī brūnie un savvaļas rīsi ir pilngraudu produkti, bet baltie rīsi ir attīrīti. Brūnajos rīsos ir desmit reizu vairāk šķiedrvielu nekā baltajos rīsos, turklāt brūnie rīsi ir bagāti ar kompleksajiem ogļhidrātiem un B vitamīnu. Ēdienkartē jāiekļauj arī miežu putraini, kas ir bagātīgs antioksidantu un holesterīna saturu mazinošu šķiedrvielu avots. Pircējam nevajadzētu atļaut sevi apmānīt ar apzīmējumiem uz produkta iesaiņojuma — «bagātināts», «nebalināts», «malts akmens dzirnavās», «granulēts», «daudzgraudu», «septiņgraudu» un tā tālāk.

Pēc preses materiāliem

Ja mūsu dvēsele ir dārzs, tad mūsu griba ir dārznieks mūsos: ko mēs gribam, to sevi stādām.

Laikraksts «Novadnieks» un pagastu padomes sirsnīgi sveic šīs nedēļas jubilārus!

- AGLONAS pagastā
- ☛ Anastasiju Kormazovu, Valentīnu Dzenkovsku, Antonīnu Kraupšu, Aleksandru Lekareviču, Jāni Zdanovski, Leonu Šumski, Pēteri Livdānu
- GALĒNU pagastā
- ☛ Zentu Opolū, Juri Beču
- JERSIKAS pagastā
- ☛ Akuļīnu Arhipovu, Sofiju Rudzāti
- PREIĻU pagastā
- ☛ Ivanu Jegorovu
- RIEBIŅU pagastā
- ☛ Mariju Voronovu, Albinu Utinānu
- ROŽUPES pagastā
- ☛ Jāni Šulti, Franci Rumpu
- RUDZĀTU pagastā
- ☛ Annu Zalāni, Annu Vaivodi
- SILAJĀŅU pagastā
- ☛ Valentīnu Začu, Miromiju Piskunovu, Irēnu Mosteiko, Zoi Lihāčevu, Alīnu Kancāni, Jāzepu Začu, Pēteri Keirānu, Anisimu Uljanovu
- SĪĻUKALNA pagastā
- ☛ Pēteri Upenieku
- STABULNIEKU pagastā
- ☛ Paulīnu Brici, Ādamu Skabu, Anisimu Senkovu
- SUTRU pagastā
- ☛ Marfu Lebedevu, Anisimu Lazarevu
- TURKU pagastā
- ☛ Annu Smelceri, Moniku Mālnieci, Natāliju Lāci, Fedotu Bortņikovu, Juri Lāci, Alekseju Čerodubū, Jāni Veiguru
- VĀRKAVAS pagastā
- ☛ Taisiju Baturinu, Helēnu Leikuču
- Silti sveicam gaviļņiekus **SALENIEKU** pensionātā!
- ☛ Annu Zalāni, Veroniku Sondori, Pēteri Livdānu
- Mīļi sveicam pilngadniekus!
- ☛ Aivaru Kokorīti Preiļu, Raivi Mičķeviču, Sandru Prāncu Rušonas, Arti Pastaru Stabulnieku pagastā.
- Sagatavots pēc pagastu padomju un Salenieku pensionātā sniegtajām ziņām. Par izmaiņām apšveicamo sarakstos lūgums informēt pa tālruni 53-07059.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJUTĪBAS

Preiļu novada dome aicina visus Preiļu novada iedzīvotājus aktīvi iesaistīties lauku apbūves zemes zonējuma projekta apspriešanā. Ar zonējuma projektu — zonējuma karti, zemes bāzes vērtību tabulu un zonējuma aprakstu var iepazīties no 25. februāra līdz 15. martam

- Preiļu novada domes telpās no plkst. 8.00 līdz 17.00,
- Preiļu novada Preiļu pagasta centrā no plkst. 8.00 līdz 17.00,
- Preiļu novada Aizkalnes pagasta centrā no plkst. 8.00 līdz 17.00.

Priekšlikumus un iebildumus lūdzam iesniegt **rakstveidā**

- Preiļu novada domes kancelejā,
- Preiļu novada Preiļu pagasta centra sekretariātā,
- Preiļu novada Aizkalnes pagasta centra sekretariātā.

Firma «TĒRPE» ● pērk un pārdod privatizācijas un kompensācijas sertifikātus.

- Pieņem pasūtījumus zīmogu, spiedogu, vizītkaršu izgatavošanai.
- Sniedz juridisku palīdzību parādu piedziņai, mantojuma noformēšanai.
- Pieņem pieteikumus vīzu noformēšanai (Baltkrievija, Krievija, Ukraina u. c.) un ceļojumiem.
- Noformē dokumentus SIA, IU, ZS, PS reģistrācijai vai likvidācijai.
- Visu veidu apdrošināšana.

Adrese: Preiļos, Raiņa bulvāri 13 (poliklinika), 3. stāvā, 302. kab.
Tālr. 53 22770, 6559587.

Pārdod

gateri «Betiškos». Tālr. 34533;
māju, 8 ha zemes Rožupē. Tālr. 44674;
garāžu un 3 istabu dzīvokli Rēzeknes ielā (1. stāvs), steidzami, lēti. Tālr. 5321110;
teles, govīs, graudus. Tālr. 53-36623;
miežus. Tālr. 36621;
sienu rulonos. Tālr. 34493.

Irē

dzīvokli. Tālr. 4662793.

Firma **pērk un pārdod** privatizācijas un zemes kompensācijas **SERTIFIKĀTUS** **Līvānos, Rīgas ielā 45-45.**
Tālr. 42892 katru dienu no 9.00 līdz 18.00.

Lielveikalā «Degas» Preiļos, Brīvības ielā 2 (universālveikalā, 2. stāvā) apģērbiem un apaviem 50% atlaide.

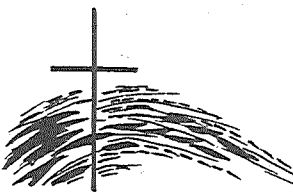
9. martā Preiļos, Aglonā, Līvānos sertificēts ārsts no Rīgas noteiks veselības stāvokli izmantojot iridoskopiju (pēc acmu zīlītēm).
Pieteikties pa tel. 9888112.

Licencēta firma pērk un pārdod privatizācijas sertifikātus.
Preiļos, Raiņa bulvāri 15, tālr. 5307068 līdz plkst. 16, 23024 vakaros;
Līvānos, Stacijas ielā 1 (bijušais pakalpojumu kombināts), mob. tel. 6780843, tālr. 41221 vakaros. Katru dienu.

Pērk RUDZU, KVIEŠU, MIEŽU GRAUDUS.
Samaksa tūlītēja. Transports mūsu.
Mob. tel. 9457520.

2. martā pārdos melnbrūnus un brūnus (5, 6 mēn.) jaunputnus, dējējvistas, gaiļus (varēs apmānīt). Anspokos 7.45, Aizkalnē 7.55, Pelēcos 8.05, Ārdavā 8.15, Aglonā 8.35, Jaunaglonā 8.50, Aglonas st. 9.05, Kastīrē 9.15, Preiļos 9.30, Riebiņos 10.10, Stabulniekos 10.25, Galēnos 10.40, Sīļukalnā 10.55, Polkoronā 11.15, Smeltesos 11.30, L. Anspokos 11.40, Priekules 11.50, Rudzātos 12.10, Stekos 12.20, Turkos 12.30, Zundānos 12.40, Jaunsilavās 12.50, Līvānos 13.00, Rožupē 13.35, Vanagos 13.45, Upmalā 14.10, Rimicānos 14.20, Arendolē 14.35, Nidermuižā 14.50, Pīliskās 15.05, Stolderos 15.20. Tālr. 21270, 1-9186055.

SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas, cūkas.
+12%, +18%.
Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

Lēni izdeg dzīves svece,
Paliek mājā kaktiņš kluss.
Mūža miegā aizmigusi,
Dieva mierā mātē dus.
Skumju brīdī esam kopā ar Juri Zvirbuli, no MĀTES uz mūžu šķīroties.
SIA «Līvānu mājas un logi» kolektīvs

Ir tumsa nodzēsusi silto liesmu,
Ir grūti saprast to, cik zudums liels.
Izsakām līdzjūtību Monikai Promai, MĀTI mūžībā pavadot.
Preiļu 1. pamatskolas kolektīvs

Z/s «Vidsētas» iepērk: bulļus, teles, govīs.
Tālr. 55645, 55649, 6563019.

Pastāvīgi pērk cūkgaļu, tēlu un aitas gaļu.
Tūlītēja samaksa.
Mob. tel. 9171235.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 44179, 46384, 9161121.

Z/s «Rūkiši» iepērk jaunlopus, govīs, aitas, piena tēlus, cūkas.
Formē subsidijas. Izved ar savu transportu. Samaksa tūlītēja.
Samaksa par galas kg: bulļi līdz 1,15 Ls/kg, teles līdz 1,10 Ls/kg, govīs līdz 1 Ls/kg, piena tēli līdz 1 Ls/kg, aitas līdz 1,50 Ls/kg, cūkas līdz 1,15 Ls/kg.
Cenā 12% piemaksa.
Tālr. 53-42222, 53-48519, 6731707.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

- ◆ 1. martā pulksten 13.00 Latvijas pašvaldību izpildītāju sanāksme, apmeklējot rajona pašvaldības.
- ◆ 4. martā tikšanās ar Daugavpils Pedagoģiskās universitātes informātikas katedras mācību spēkiem.
- ◆ 5. martā pulksten 11.00 informatīvs seminārs «Padari ikdienu vieglāku — ar palīgīdzekli» sociālajiem darbiniekiem, mediķiem, invalīdiem. Saruna par to, kā invalīdiem pārvietoties.
- ◆ 7. martā pulksten 11.00, 8. martā pulksten 9.00 seminārs par bioloģisko lauksaimniecību, produkcijas degustācija.

Rajona bērnu un jauniešu centrs

- ◆ 28. februārī pulksten 11.00 Latgales novada interešu izglītības iestāžu direktoru un izglītības metodiķu pieredzes apmaiņas seminārs. Pulksten 16.30 pulciņu komandu spēle «Spicprātis».
- ◆ 1. martā rajona Skolēnu domes piedalīšanās Jēkabpils rajona jauniešu konferencē.
- ◆ 2. martā pulksten 12.00 rajona mazo vokālistu konkurss «Čālis».
- ◆ 5. martā pulksten 10.00 seminārs rajona mazpulku vadītājiem.

Preiļu novada kultūras centrs

- ◆ 1. martā pulksten 22.00 jauniešu mūzikas klubs aicina uz Līču kultūras namu, kur uzstāsies diskokompānija «Don't Stop». Dīdžeji Andris un Juris no Jēkabpils.
- ◆ 2. martā pulksten 18.00 Neatkarīgās vokālās

grupas piecu gadu jubilejas koncerts Preiļu Valsts ģimnāzijas zālē.

Nevalstisko organizāciju atbalsta centrs

- ◆ 1. martā pulksten 16.00 interesants un elegants šovs ar cepuru demonstrēšanu «Meža ielas cepurniece» (Preiļos, Kārsavas ielā 4).
- ◆ 6. martā pulksten 16.00 tikšanās bērnu ar īpašām vajadzībām vecākiem.

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

- ◆ 27. un 28. februārī pulksten 20.00 franču erotiska filma «Klavierskolotāja».
- ◆ 1. un 3. martā pulksten 18.00 un 20.00, 4. un 5. martā pulksten 18.00, 6. martā pulksten 20.00 komēdija «Amerikāņu pīrāgs 2».

Jersikas tautas nams

- ◆ 2. martā pulksten 20.00 koncerts — modes skate «Kopsoli ar modi». Pulksten 22.00 groziņballe, spēlē grupa «Brūģis».

Pelēču kultūras nams

- ◆ 2. martā pulksten 22.00 diskotēka «.. un pašam patīk».

Sīļukalna kultūras nams

- ◆ Atklāta rokdarbu izstāde «Spilveni» un bērnu zīmējumu izstāde «Deja».

Informāciju sagatavoja L. Rancāne

INTERESANTI

Jāuzmanās no «ziņkārīgiem kokiem»

Malajijas amatpersonas brīdinājušas milnieku pārus no ziņkārīgajiem vērotājiem, kas pārģērbusies par kokiem. Šie ziņkārīgie izliekas par augiem un, izmantojot naktis binokļus, vēro milnieku iecienīto autostāvvietu Leikgārdēnā, kas atrodas netālu no galvaspilsētas Kualalumpuras. Pie šā atklājuma policija nonāca pēc tam, kad kāds pāris sūdzējās par ziņkārīgo, kurš nokritis viņu mašīnas priekšā, nolūstot koka zaram.

Kaķa cepeša dēļ zaudē pajumti

Vairāk nekā 400 Kambodžas iedzīvotāju palikuši bez pajumtes pēc tam, kad aizdegās kaķa cepetis, izraisot ugunsgrēku, kas vienā mirklī aprija veselu ciematu. Ugunsgrēkā nodega 62 koka mājiņas Kompongčangas provincē valsts vidienē. Par laimi, neviens cilvēks ugunsgrēkā necieta. Aculiecinieki pastāstīja, ka kāds jauns vīrietis nogalinājis kaķi un līcis to uz uguns cepties. Pēc dažām minūtēm izcēlies ugunsgrēks. Kaķu cepešu cienītājs ir aizbēdzis un viņu meklē policija.

Kad nakti piezvana...govs

26 gadus veco beļģieti Kerolainu Lenertu divas nedēļas terorizēja nezināma ļaundara telefona zvani. Kā vēlāk izrādījās, vaininiece bija govs. Fermeris pierīkoja savai piena slaukšanas mašīnai telefonu, lai bojājumu gadījumā tā zvānītu īpašniekam. Taču tā nu sanāca, ka fermeris nejausi ieprogrammēja Kerolainas telefona numuru. «Ikreiz, kad es pacēlu telefona klausuli, neviens nerunāja. Tas nemaz nebija patkami. Reiz noslēpumainais zvanītājs pat piecēla mani naktis vidū.» stāstīja cietusi. Noslēpumu atrisināja telefonkompānija, fiksējot zvanītāju.